

การพัฒนาแบบการนิเทศเพื่อส่งเสริมการขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้
ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community) ระดับปฐมวัย

พิมพ์ณัฐชยา เทียนเจษฎา
ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

สารบัญ

	หน้า
สารบัญ.....	ก
สารบัญตาราง.....	ข
สารบัญภาพประกอบ.....	ค
บทคัดย่อ.....	1
หลักการความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	2
แนวคิด / ทฤษฎี.....	5
กรอบแนวคิดการวิจัย.....	6
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	6
ตัวแปรที่ศึกษา.....	7
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
ประชากร.....	8
กลุ่มตัวอย่าง/กรณีศึกษา.....	8
เครื่องมือวิจัย.....	8
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	12
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	14
ผลการวิจัย.....	16
อภิปรายผล.....	24
ข้อเสนอแนะ.....	27
การนำผลการวิจัยไปใช้	27
บรรณานุกรม.....	27
ภาคผนวก.....	29

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ 1	ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ องค์กรประกอบชุมชน แห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ.....	16
ตารางที่ 2	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานผลการประเมินความเหมาะสม ของรูปแบบการนิเทศ เพื่อส่งเสริมการขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community) ระดับปฐมวัย.....	20
ตารางที่ 3	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานผลการประเมินความเหมาะสมของคู่มือ การใช้รูปแบบการนิเทศ เพื่อส่งเสริมการขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community) ระดับปฐมวัย.....	22
ตารางที่ 4	ผลการวิเคราะห์สภาพความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียน.....	23

สารบัญภาพประกอบ

หน้า

ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	6
-------------------------------	---

ชื่อผลงาน : การพัฒนารูปแบบการนิเทศเพื่อส่งเสริมการขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community) ระดับปฐมวัย

ผู้วิจัย : นางพิมพ์ฉัฐชยา เทียนเจษฎา

ตำแหน่งปัจจุบัน: ศึกษานิเทศก์ วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ

การศึกษาสูงสุด : การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.)

สถานที่ติดต่อ : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 อ.นางรอง

จ.บุรีรัมย์ รหัสไปรษณีย์ 31110 โทรศัพท์ : 0868726969

E-mail : pimnatchaya2523@gmail.com

ปีพุทธศักราช : 2564

บทคัดย่อ

งานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ในการพัฒนารูปแบบการนิเทศเพื่อส่งเสริมการขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community) ระดับปฐมวัย โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้

- 1) เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการในการพัฒนารูปแบบการนิเทศเพื่อส่งเสริมการขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community) ระดับปฐมวัย
- 2) เพื่อพัฒนารูปแบบการนิเทศเพื่อส่งเสริมการขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community) ระดับปฐมวัย
- 3) เพื่อศึกษาผลการใช้การนิเทศเพื่อส่งเสริมการขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community) ระดับปฐมวัย

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูแกนนำผู้สอนระดับชั้นอนุบาล 2 -3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 3 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 60 คนโดยการสุ่มแบบกลุ่ม จากครูแกนนำระดับชั้นอนุบาล 2-3 เครื่องมือวิจัยได้แก่

1. แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและความต้องการการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมการขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community) ระดับปฐมวัย เป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ
2. รูปแบบการนิเทศเพื่อส่งเสริมการขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community) ระดับปฐมวัย
3. แบบตรวจสอบคุณภาพรูปแบบการนิเทศ
4. คู่มือการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community) ระดับปฐมวัย
5. แบบวัดความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community) ระดับปฐมวัย เป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยที่สำคัญสรุปได้ดังนี้

1. การประเมินความต้องการจำเป็นการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียน พบว่า องค์ประกอบหลักที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุด ได้แก่ องค์ประกอบระดับ ศักยภาพของบุคคล รองลงมา คือองค์ประกอบระดับศักยภาพระหว่างบุคคล และองค์ประกอบระดับศักยภาพขององค์กรตามลำดับ

2. รูปแบบการนิเทศ ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ คือ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหา 4) กระบวนการนิเทศ 5) การวัดผลและประเมินผล และ 6) กลไกส่งเสริมการนิเทศการสอน กระบวนการนิเทศ มี 6 ขั้นตอน คือ 1) การจัดทำข้อมูลสารสนเทศ 2) การวางเป้าหมายหรือฉันทะร่วมกัน ในด้านการเรียนการสอน 3) วางแผนการนิเทศการสอนด้วยกระบวนการเปิดชั้นเรียน (Lesson study) 4) ใช้สื่อ เครื่องมือ และเทคโนโลยี 5) การจัดกิจกรรมการนิเทศการสอน 6) ประเมินผลการนิเทศการสอน

3. ผลการศึกษาการใช้รูปแบบการนิเทศเพื่อส่งเสริมการขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ที่สร้างขึ้น พบว่า หลังจากกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ มีระดับการปฏิบัติ ในทุกองค์ประกอบของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยด้านศักยภาพบุคคล มีองค์ประกอบการสร้างองค์ความรู้เชิงรุกและเชิงสะท้อนผลมีระดับ การปฏิบัติสูงสุด ด้านศักยภาพระหว่างบุคคล องค์ประกอบการเรียนรู้ร่วมกัน และการร่วมมือร่วมพลัง มีระดับการปฏิบัติสูงสุด และด้านศักยภาพขององค์กรมีองค์ประกอบปัจจัยสนับสนุนทางสังคม มีระดับการปฏิบัติสูงสุด

คำสำคัญ รูปแบบการนิเทศ การสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

หลักการความเป็นมา และความสำคัญของปัญหา

สภาพการจัดการศึกษาในปัจจุบัน ผลการวิเคราะห์ปัญหาการจัดการศึกษามีหลายประการ ด้านคุณภาพการศึกษา คุณภาพผู้เรียนต่ำกว่าเกณฑ์ สถานศึกษาไม่ได้มาตรฐาน ด้านการผลิตและพัฒนาครู อาจารย์ การขาดครูโดยรวมทั้งเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ ปัญหาด้านการเรียนการสอนและพัฒนาผู้เรียน ด้านการศึกษาตลอดชีวิตยังไม่เป็นวิถีชีวิตของคนในชาติ และเป้าหมายหลักของการพัฒนาการศึกษา คือการพัฒนาทรัพยากรบุคคลทุกระดับให้เป็นบุคคลที่มีศักยภาพในการพัฒนาตนเองอย่างไม่สิ้นสุด (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2553)

ครูนับเป็นปัจจัยหลักในการส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้เรียนมีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 เมื่อครูอยากให้ศิษย์ให้ศิษย์มีความรู้ ความชำนาญในทักษะด้านใด ตัวครูเองนั้นจำเป็นต้องรู้และเข้าใจในสิ่งนั้นอย่างถ่องแท้ เพื่อที่จะสามารถถ่ายทอดสิ่งนั้นได้ แต่เนื่องด้วยปัจจุบันยังพบปัญหาที่เกิดกับตัวครูพอสมควร ซึ่งปัญหาดังกล่าวก็ส่งผลกระทบต่อตนเองและสังคมด้วย (ไพฑูริย์ สีนลาร์ตัน, 2557) การพัฒนา ด้านนโยบายการศึกษาของชาติ มีปัจจัยหลายด้านที่ส่งผลต่อการพัฒนา ซึ่งเป็นเรื่องที่ต้องให้ความสำคัญ และทุกหน่วยงานร่วมมือกันหาทางแก้ไข โดยปัญหาทางการศึกษาที่สำคัญ คือ ปัญหาด้านครู เนื่องด้วยสภาพ

ปัญหาและวิธีการเรียนรู้ที่เปลี่ยนแปลงไป ส่งผลให้ครูต้องมีการพัฒนาตนเอง เพื่อให้ได้ผู้เรียนที่มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามมาตรฐานของหลักสูตร

คุณภาพการสอนของครูนั้นเป็นปัจจัยสำคัญต่อคุณภาพผู้เรียนและคุณภาพการศึกษา ดังแนวคิดที่ว่าการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนเป็นหนทางเดียวที่จะนำไปสู่การพัฒนาผลลัพธ์ผู้เรียน (The only way to improve outcome is to improve instruction) โดยเริ่มจากการพัฒนาครูคุณภาพที่มีความรู้ความสามารถ มีทักษะในการจัดการเรียนรู้ สามารถจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเชื่อกันว่าความรู้ด้านการสอน ทักษะด้านความรู้ด้านเนื้อหาอย่างเดียวยังไม่สามารถพัฒนาครูที่มีคุณภาพได้ (Bakar, Mohamed, Zakaria, 2012) ทั้งนี้การรับรู้ความสามารถด้านการสอนมีความสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอน การสอนที่มีคุณภาพไม่ได้ขึ้นอยู่กับสิ่งที่ครูรู้เท่านั้นแต่ยังขึ้นอยู่กับสิ่งที่ครูทำด้วย ครูที่มีคุณภาพคือผู้ที่สามารถนำเสนอบทเรียนด้วยความมั่นใจทำให้เกิดผลการเรียนรู้เชิงบวกและเป็นผู้ที่สนับสนุนความสนใจและท้าทายให้นักเรียนตัดสินใจเลือกอาชีพที่สนใจด้วยตนเอง (CTQ, 2006 ; Robert, 2006 cited in Barkar, Mohamed, & Zakaria, 2012) นอกจากการเข้าใจเนื้อหาและความรู้ตลอดจนทักษะการสอนแล้ว ครูควรมีความมั่นใจในการถ่ายทอดความรู้และทักษะให้กับผู้เรียน เพื่อให้เกิดผลการเรียนรู้เชิงบวกมากขึ้น ความเชื่อเกี่ยวกับความสามารถของครูในการปฏิบัติการสอนให้ประสบความสำเร็จนั้น เรียกว่า “การรับรู้ความสามารถด้านการสอนของครู”

ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคของการทำหน้าที่ครู 1) ภาระงานอื่นนอกจากการสอน 2) จำนวนครูไม่ตรงกับวุฒิกำหนดอัตรากำลังที่ไม่เหมาะสมใช้อัตราส่วนของจำนวนนักเรียนต่อจำนวนครูเป็นเกณฑ์ โดยไม่คำนึงถึงจำนวนห้องเรียน 3) ขาดทักษะทางด้านไอซีที โดยครูจำนวนมากยังขาดทักษะด้านนี้ จึงทำให้การรับรู้ข้อมูลหรือมีแหล่งค้นคว้าข้อมูลน้อยกว่านักเรียน นอกจากนี้สื่อการสอนที่มีแค่หนังสือหรือตำราอาจตอบอาจตอบสนองการรับรู้และความต้องการของนักเรียนในศตวรรษที่ 21 ได้ไม่เต็มที่ 4) ครูรุ่นใหม่ขาดความเชี่ยวชาญในการสอนทั้งวิชาการและคุณลักษณะความเป็นครู ความเอาใจใส่ต่อเด็กลดลง ขาดประสบการณ์ ขณะที่ครูรุ่นเก่าไม่ปรับตัว ให้เข้ากับลักษณะของผู้เรียนที่เปลี่ยนไป ไม่ปรับวิธีการสอน ไม่ใช้เทคโนโลยีใหม่ๆ เพื่อเสริมการจัดการเรียนรู้ ให้มีประสิทธิภาพ 5) ครูสอนหนักส่งผลให้เด็กมากขึ้น ผลการทดสอบระดับชาติที่ไม่เป็นที่น่าพอใจ ทำให้ครูแก้ปัญหาโดยยังคงยึดวิธีการสอนแบบเดิม พยายามสอนเนื้อหาให้มากขึ้น ใช้เวลาสอนมากขึ้น เพื่อหวังให้นักเรียนในห้องเรียนมากขึ้น ทำให้เด็กต้องใช้เวลาเรียนในห้องเรียนมากซึ่งจะเห็นได้เด็กไทยใช้เวลาเรียนในห้องเรียนเฉลี่ย มากกว่าประเทศเพื่อนบ้าน 6) ขาดอิสระในการจัดการ ครูยังคงต้องปฏิบัติตามนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด ซึ่งนโยบายเหล่านั้นไม่ได้ถูกต้องและดีเสมอไป เช่น การเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ ซึ่งผลลัพธ์ที่ได้ คือ นักเรียนที่เรียนภาษาอังกฤษ 15 ปี แต่ไม่สามารถสื่อสารภาษาอังกฤษได้

กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community) เข้ามาดำเนินการในสถานศึกษาต่างๆ ซึ่ง ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเป็นการรวมตัวกันของครูเพื่อร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์การทำงานที่ครู โดยมีเป้าหมายหลักร่วมกันคือพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ทำให้ครูได้ทบทวนการปฏิบัติงานของตนเอง ทบทวนบทบาทหน้าที่ความเป็นครู หรือทบทวนสมรรถนะด้านต่างๆ ของตนเองว่าเป็นอย่างไร (วิจารณ์ พานิช, 2555) ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาโรงเรียนอีกประการหนึ่งที่ต้องอาศัยการเรียนรู้ร่วมกันของผู้บริหารและครูในการขับเคลื่อนสู่การเป็นโรงเรียนสุภาพะอย่างยั่งยืน เป็นกลยุทธ์ที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนและเพิ่มคุณภาพของครู (ประวิต เอราวรรณ์, 2562) และการนำเอากระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ มาดำเนินการในโรงเรียนเพื่อให้ครูผู้สอนได้ปรับเปลี่ยนการจัดการเรียนรู้ การพัฒนาการรับรู้ความสามารถด้านการสอนของครู และเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพสูงสุด (Battersby,2015) นอกจากนี้ยังช่วยให้ครูเปลี่ยนความเชื่อและแนวปฏิบัติในกระบวนการเรียนการสอนของตัวเองอีกด้วย (Owen,2016) ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้แบ่งองค์ประกอบของ PLC เป็น 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การสร้างบรรทัดฐานและการสร้างค่านิยมร่วมกัน (Share on student learning) 3) การร่วมมือรวมพลังของสมาชิกชุมชนวิชาชีพ (Collaboration) 4) การเปิดรับการชี้แนะการเยี่ยมชั้นเรียน (Expert advice and study visit) และ 5) การสนทนาที่มุ่งสะท้อนผลการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง (Reflection dialogue)

การทำชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ให้ประสบความสำเร็จขึ้นกับปัจจัยหลายอย่าง เช่น ภาวะผู้นำวิชาการ ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมความยืดหยุ่นผูกพันต่องาน ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร (จากรุวรรณสนองญาตี และคณะ, 2562)จิตวิญญาณความเป็นครู (วรลักษณ์ ชูกำเนิด และคณะ,2557) และแรงจูงใจในการทำงาน (อดุลเดช ถาวรชาติ และคณะ, 2555) ทักษะคิดต่อวิชาที่สอน (ทวี นำสกุลวงศ์, 2561) เป็นต้น ซึ่งปัจจัยเหล่านี้อาจกล่าวได้ว่าเป็นจรรยาบรรณของความเป็นครู และเป็นองค์ประกอบสำคัญของสมรรถนะทางวิชาชีพครูที่ครูมืออาชีพจำเป็นต้องมี เป็นคุณลักษณะของครูซึ่งแสดงออกถึงความรักและมีเมตตาต่อศิษย์ อบรม สั่งสอนศิษย์ให้ประพฤติปฏิบัติตัวอย่างถูกต้องดีงาม ต้องประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์ทั้งทางกาย วาจา และจิตใจ ไม่กระทำความเป็นปฏิปักษ์ต่อความเจริญทางกายสติปัญญา จิตใจ อารมณ์และสังคมของศิษย์ ไม่แสวงหาประโยชน์อันเป็นอามิสสินจ้างจากศิษย์ พัฒนาตนเองให้ทันสถานการณ์ปัจจุบัน มีความรักและศรัทธาในวิชาชีพครูและเป็นสมาชิกที่ดีต่อองค์กรวิชาชีพครู ช่วยเหลือเกื้อกูลครูและชุมชนในทางสร้างสรรค์ และเป็นผู้นำในการอนุรักษ์ และพัฒนาภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทย (คุรุสภา, 2556)

ผู้วิจัยในฐานะศึกษานิเทศก์ผู้รับผิดชอบการจัดการศึกษาปฐมวัย มีความเข้าใจสภาพปัจจุบันปัญหาและมองหาแนวทางในการพัฒนาครูในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้

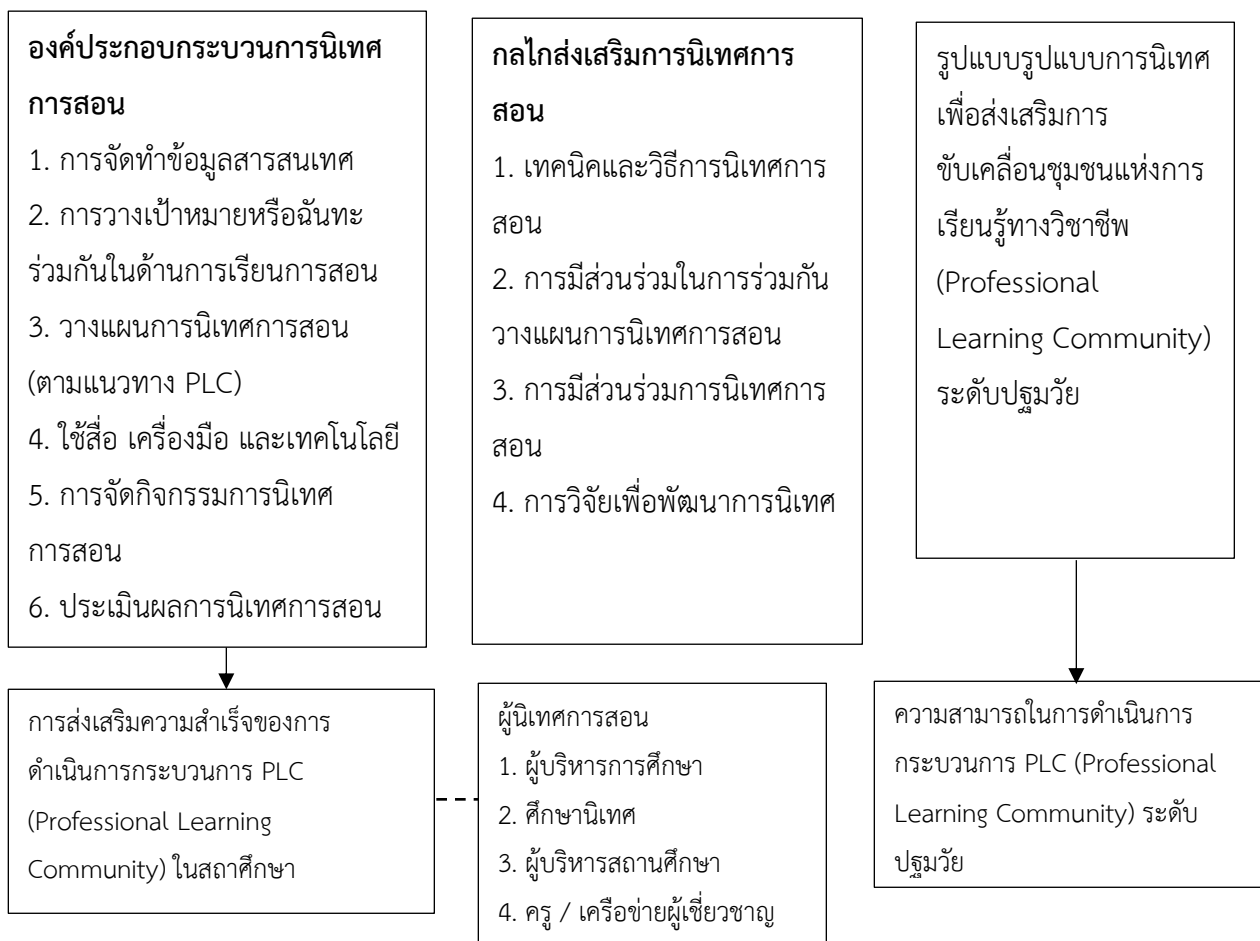
ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาครูที่มีความรู้ความสามารถ มีทักษะในการจัดการเรียนรู้ สามารถจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

2. แนวคิด/ทฤษฎี

การวิจัยครั้งนี้ เป็นรูปแบบการนิเทศเพื่อส่งเสริมการขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community) ระดับปฐมวัย ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงาน ซึ่งประกอบด้วย

1. การนิเทศการศึกษาและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง
 - 1.1 ความหมายของการนิเทศการศึกษา
 - 1.2 จุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษา
 - 1.3 กระบวนการในการจัดการนิเทศการศึกษา
 - 1.4 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศการศึกษา
 - 1.5 รูปแบบการนิเทศการศึกษา
2. ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
 - 2.1 ความหมายของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
 - 2.2 ความสำคัญชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
 - 2.3 ขั้นตอนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
 - 2.4 องค์ประกอบความสำเร็จของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
3. หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการในการพัฒนารูปแบบรูปแบบการนิเทศเพื่อส่งเสริมการขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community) ระดับปฐมวัย
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการนิเทศเพื่อส่งเสริมการขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community) ระดับปฐมวัย
3. เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการนิเทศเพื่อส่งเสริมการขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community) ระดับปฐมวัย

ตัวแปร

ตัวแปรต้น การนิเทศเพื่อส่งเสริมการขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community) ระดับปฐมวัย

ตัวแปรตาม ความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ ตามองค์ประกอบ 3 ด้าน คือ 1. ศักยภาพของบุคคล 2. ศักยภาพระหว่างบุคคล 3. ศักยภาพขององค์กร

นิยามตัวแปร

รูปแบบการนิเทศเพื่อส่งเสริมการขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community) ระดับปฐมวัย หมายถึง การดำเนินงานตามขั้นตอนการนิเทศอย่างเป็นระบบระหว่างผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศ เพื่อให้ผู้รับการนิเทศ รวมกลุ่มกันเปลี่ยนแปลงหรือพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครู เป็นกิจกรรมที่เปลี่ยนวัฒนธรรมการทำงานองค์กรเป็นวงจรแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ 2 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบด้านการนิเทศ ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน คือ การจัดทำข้อมูลสารสนเทศ การวางแผนหรือฉันทะร่วมกันในด้านการเรียนการสอน วางแผนการนิเทศการสอน ใช้สื่อ เครื่องมือ และเทคโนโลยี การจัดกิจกรรมการนิเทศการสอน และประเมินผลการนิเทศการสอน องค์ประกอบกลไกส่งเสริมการนิเทศการสอน ประกอบด้วย เทคนิคและวิธีการนิเทศการสอน การมีส่วนร่วมในการร่วมกันวางแผนการนิเทศการสอน และการวิจัยเพื่อพัฒนาการนิเทศ

การส่งเสริมการขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community) ระดับปฐมวัย หมายถึง

ระดับปฐมวัย หมายถึง สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 3 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่เปิดทำการสอนในระดับชั้นอนุบาล 2-3

ผู้นิเทศการสอน หมายถึง ผู้บริหารการศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 3 ศึกษาพิเศษ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ที่มีความรู้ ความสามารถ มีประสบการณ์ มีหน้าที่ หรือได้รับมอบหมายในการนิเทศการสอน เพื่อส่งเสริมการขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community) ระดับปฐมวัย

ผู้รับการนิเทศการสอน หมายถึง ครูแกนนำระดับชั้นอนุบาล 2 – 3 ซึ่งมีลักษณะตามเกณฑ์คุณภาพที่กำหนด

ประชากร

การศึกษาครั้งนี้ทำการศึกษากับครูแกนนำผู้สอนระดับชั้นอนุบาล 2 -3 โรงเรียนในจังหวัดบุรีรัมย์ ปีการศึกษา 2563 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 240 คน จากโรงเรียน 818 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่าง / กรณีศึกษา

การศึกษาครั้งนี้กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูแกนนำผู้สอนระดับชั้นอนุบาล 2 -3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 3 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 60 คนโดยการสุ่มแบบกลุ่ม จากครูแกนนำระดับชั้นอนุบาล 2-3

เครื่องมือวิจัย

1. แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและความต้องการการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมการขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community) ระดับปฐมวัย
2. รูปแบบการนิเทศเพื่อส่งเสริมการขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community) ระดับปฐมวัย
3. แบบตรวจสอบคุณภาพรูปแบบการนิเทศเพื่อส่งเสริมการขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community) ระดับปฐมวัย
4. คู่มือการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community) ระดับปฐมวัย
5. แบบวัดความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community) ระดับปฐมวัย

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือ มีขั้นตอนในการดำเนินการ ดังนี้

1. แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและความต้องการการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมการขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community) ระดับปฐมวัย
 - 1.1 ผู้วิจัยศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการนิเทศการสอน การขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community) เพื่อให้ได้กรอบแนวคิดขององค์ประกอบด้านกระบวนการนิเทศการ

สอนเพื่อส่งเสริมการขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community) ระดับปฐมวัย ยกร่างแบบสอบถามสภาพปัจจุบันและความต้องการการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมการขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community) ระดับปฐมวัย

1.2 เสนอร่างแบบสอบถามสภาพปัจจุบันและความต้องการการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมการขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community) ระดับปฐมวัยต่อให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการนิเทศ ได้แก่ รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ที่รับผิดชอบกลุ่มงานนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา และศึกษานิเทศวิทย์ฐานะชำนาญการพิเศษในสังกัด แก่ไขตามข้อเสนอแนะ

1.3 นำแบบสอบถามสภาพปัจจุบันและความต้องการการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมการขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community) ระดับปฐมวัยที่สร้างขึ้น เสนอผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โดยพิจารณาความสอดคล้องเหมาะสมของข้อคำถามกับจุดประสงค์ โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC และเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่ยอมรับได้แก่ 0.50 ขึ้นไป ซึ่งค่าดัชนีความสอดคล้องที่ได้มีค่าอยู่ระหว่าง 0.60 – 1.00 จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้เก็บข้อมูลจริง

2. รูปแบบการนิเทศเพื่อส่งเสริมการขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community) ระดับปฐมวัย

2.1 ศึกษาหลักการทฤษฎีจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบการนิเทศเพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ กำหนดกรอบแนวคิดและขอบข่ายการสร้างเครื่องมือให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์

2.2 ศึกษาแนวทางการใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560

2.3 กำหนดกรอบแนวทางในการพัฒนารูปแบบการนิเทศที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรม

2.4 สร้างรูปแบบการนิเทศฉบับร่างเสนอต่อหัวหน้ากลุ่มงานพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และกระบวนการเรียนรู้ เพื่อรับฟังข้อเสนอแนะ และนำมาปรับปรุงตามคำแนะนำ

2.5 เสนอร่างรูปแบบการนิเทศต่อให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการนิเทศ ได้แก่ รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ที่รับผิดชอบกลุ่มงานนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา

ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา และศึกษานิเทศก์วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ ในสังกัด ตรวจสอบเพื่อหาคุณภาพก่อนการนำไปใช้

2.6 จัดทำรูปแบบการนิเทศและคู่มือการนิเทศ ฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาสมรรถนะ ด้านการจัดการเรียนรู้วิทยาการคำนวณ สำหรับครูผู้สอนระดับประถมศึกษา

3 แบบประเมินความเหมาะสม สอดคล้อง เพื่อใช้ในการตรวจสอบคุณภาพรูปแบบการนิเทศ และ คู่มือการนิเทศเพื่อส่งเสริมการขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community) การจัดประสบการณ์การเรียนรู้วิทยาการคำนวณ ระดับอนุบาล เป็นแบบมาตรฐานค่า 5 ระดับ

3.1 กำหนดจุดประสงค์ของการตรวจสอบคุณภาพรูปแบบการนิเทศและคู่มือการนิเทศเพื่อ ส่งเสริมการขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community) การจัด ประสบการณ์การเรียนรู้วิทยาการคำนวณ ระดับอนุบาล เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมขององค์ประกอบ ต่าง ๆ

3.2 ศึกษาวิธีการสร้างแบบประเมินรูปแบบการนิเทศและกำหนดรูปแบบของการประเมิน โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบของรูปแบบการนิเทศและคู่มือนิเทศ เป็น แบบมาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ โดยใช้เกณฑ์การประเมินดังนี้

- 5 หมายถึง รายการประเมินนั้นมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง รายการประเมินนั้นมีความเหมาะสมในระดับมาก
- 3 หมายถึง รายการประเมินนั้นมีความเหมาะสมในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง รายการประเมินนั้นมีความเหมาะสมในระดับน้อย
- 1 หมายถึง รายการประเมินนั้นมีความเหมาะสมในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 2 ประเมินความสอดคล้องขององค์ประกอบของรูปแบบการนิเทศและคู่มือนิเทศ เป็น แบบมาตรฐานประมาณค่า 3 ระดับ โดยใช้เกณฑ์การประเมินดังนี้

- +1 หมายถึง มีความสอดคล้อง
- 0 หมายถึง ไม่แน่ใจ
- 1 หมายถึง ไม่มีความสอดคล้อง

ตอนที่ 3 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

3.3 นำแบบประเมินฉบับร่างเสนอต่อหัวหน้ากลุ่มงานพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานและกระบวนการเรียนรู้ เพื่อรับฟังข้อเสนอแนะ และนำมาปรับปรุงตามคำแนะนำ

3.4 เสนอร่างรูปแบบการนิเทศต่อให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการนิเทศ ได้แก่ รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ที่รับผิดชอบกลุ่มงานนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา และศึกษานิเทศก์วิทยฐานะชำนาญการพิเศษในสังกัด แก่ไขตามข้อเสนอแนะ

3.5 จัดทำแบบประเมินฉบับจริงเพื่อใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการนิเทศ และคู่มือการนิเทศเพื่อ

4. คู่มือการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community) ระดับปฐมวัย

4.1 ผู้วิจัยศึกษาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ (Professional Learning Community)

4.2 สังเคราะห์องค์ประกอบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียน ตามแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

4.3 ร่างคู่มือการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community) ระดับปฐมวัย

4.4 เสนอร่างคู่มือการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community) ระดับปฐมวัย ต่อให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการนิเทศ ได้แก่ รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ที่รับผิดชอบกลุ่มงานนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา และศึกษานิเทศก์วิทยฐานะชำนาญการพิเศษในสังกัด แก่ไขตามข้อเสนอแนะ

4.5 จัดทำคู่มือการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community) ระดับปฐมวัย

5. แบบวัดความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community) ระดับปฐมวัย

5.1 ผู้วิจัยเลือกข้อคำถามจากแนวทางการแบบวัดความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community) ระดับปฐมวัย ของกัมมัสส์ อาแดร์ (กัมมัสส์ อาแดร์ ,2561)

5.2 จัดทำแบบวัดความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community) ระดับปฐมวัย จำนวน 60 ข้อ เพื่อใช้ในการวัดการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ (Professional Learning Community)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนารูปแบบ (Research and Development : R & D) ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นการพัฒนารูปแบบการนิเทศเพื่อส่งเสริมการขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community) ระดับปฐมวัย ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามแบบออนไลน์ โดยประสานขอความร่วมมือศึกษานิเทศก์ผู้ดูแลกลุ่มงานพัฒนาหลักสูตร และการจัดงานเรียนรู้ปฐมวัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 1 - 4 ช่วยแจกลิงค์แบบสอบถาม

2. นำแบบสอบถาม จำนวน 400 ชุด มาทำการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

2.1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

2.2 การวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัญหาและความต้องการการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมการขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community) ระดับอนุบาล วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยค่าเฉลี่ยที่คำนวณได้ใช้เกณฑ์การแปลความหมายดังนี้

4.51 – 5.00	หมายถึง	มีการปฏิบัติ / ต้องการในระดับมากที่สุด
3.51 – 4.50	หมายถึง	มีการปฏิบัติ / ต้องการในระดับมาก
2.51 – 3.50	หมายถึง	มีการปฏิบัติ / ต้องการในระดับปานกลาง
1.51 – 2.50	หมายถึง	มีการปฏิบัติ / ต้องการในระดับน้อย
1.00 – 1.50	หมายถึง	มีการปฏิบัติ / ต้องการในระดับน้อยที่สุด

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างและหาคุณภาพของรูปแบบการนิเทศเพื่อส่งเสริมการขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community) ระดับปฐมวัย ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

2.1 วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานและศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบการนิเทศเพื่อส่งเสริมการขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community) ระดับปฐมวัย โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ขั้นตอนที่ 3 ศึกษาผลการใช้รูปแบบการนิเทศเพื่อส่งเสริมการขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community) ระดับปฐมวัย ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

3.1 ผู้วิจัยทดลองใช้รูปแบบการนิเทศเพื่อส่งเสริมการขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community) ระดับปฐมวัย ไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูแกนนำปฐมวัย จำนวน 60 คน ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 โดยการสุ่มแบบกลุ่ม ดำเนินการดังนี้

3.1.1 แบ่งพื้นที่เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ 4 เขต

3.1.2 สุ่มสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา 1 เขต ผลการสุ่มได้ เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3

3.1.3 สุ่มกลุ่มครูผู้สอนในเครือข่ายของเขตพื้นที่การศึกษา กลุ่มตัวอย่างได้แก่ครูแกนนำระดับปฐมวัยของเขตพื้นที่การศึกษา

3.2 ผู้วิจัยออกหนังสือราชการเชิญกลุ่มตัวอย่างอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community) ระดับปฐมวัยตามคู่มือ

3.3 ผู้วิจัยร่วมวางแผนการนิเทศตามรูปแบบการนิเทศเพื่อส่งเสริมการขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community) ระดับปฐมวัย ตามองค์ประกอบของรูปแบบ

3.4 นิเทศ ติดตาม การจัดการกระบวนการเรียนรู้ด้วยการสังเกตชั้นเรียน 3 วงรอบ

3.5 วัดความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community) ระดับปฐมวัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลสภาพความต้องการจำเป็นเพื่อส่งเสริมการขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community) ระดับปฐมวัย

1.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

1.2 การวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัญหาและความต้องการโดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานและศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบการนิเทศเพื่อส่งเสริมการขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community) ระดับปฐมวัย โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

3. การวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินความถูกต้องและเหมาะสมของรูปการนิเทศ และคู่มือการนิเทศ ดำเนินการวิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับคุณลักษณะตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

4. การวิเคราะห์ข้อมูลแบบวัดความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community) ระดับปฐมวัย ดำเนินการวิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล ผลการประเมินความเหมาะสมและความสอดคล้องของร่างหลักสูตร ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ค่าสถิติ ดังนี้

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน ดังนี้ (วิไล ทองแผ่, 2542.)

$$1. \text{ค่าร้อยละ} = \frac{f \times 100}{n}$$

เมื่อ f แทน ความถี่
 n แทน จำนวนข้อมูลทั้งหมด

2. ค่าเฉลี่ย (Mean : \bar{X})

$$\bar{X} = \frac{\sum_{i=1}^k f_i x_i}{n}$$

เมื่อ \bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย
 $\sum fx$ แทน ผลรวมของข้อมูลทั้งหมด
 n แทน จำนวนข้อมูลทั้งหมด

3. ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D)

$$S.D = \sqrt{\frac{n \sum_{i=1}^k fx^2 - \left(\sum_{i=1}^k fx\right)^2}{n^2}}$$

เมื่อ S.D แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 χ แทน คะแนนระดับการประเมิน
 $\sum fx$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
 n แทน จำนวนข้อมูลทั้งหมด
 f แทน ความถี่
 k แทน จำนวนกลุ่ม

4. ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับคุณลักษณะตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่ต้องการวัด (IOC) เพื่อวัดความเที่ยงตรง (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540.)

$$IOC = \frac{\sum R}{n}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องข้อคำถามกับเนื้อหา
 $\sum R$ แทน ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
 n แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน และความต้องการการพัฒนารูปแบบนิเทศเพื่อส่งเสริมการขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community) ระดับปฐมวัย

1.1 ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 71.89 มีประสบการณ์ในการสอน ระหว่าง 11 – 20 ปี ร้อยละ 40.54 ระดับการศึกษาระดับปริญญาโท ร้อยละ 59.46 และวิทยฐานะ ครูชำนาญการ คศ. 2 ร้อยละ 49.73

1.2 สภาพปัจจุบันผลการประเมินความต้องการจำเป็นการพัฒนารูปแบบนิเทศเพื่อส่งเสริมการขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community) ระดับปฐมวัย ขององค์ประกอบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยการวิเคราะห์สภาพที่เป็นอยู่ สภาพที่ควรจะเป็น ในภาพรวม ใช้ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ผลการวิเคราะห์ปรากฏดังตารางที่ 1-

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ องค์ประกอบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

องค์ประกอบชุมชน แห่งการเรียนรู้	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			
	\bar{x}	S.D.	ระดับ พฤติกรรม	\bar{x}	S.D.	ระดับ พฤติกรรม	อันดับ
1. ศักยภาพของบุคคล	3.40	0.62	ปานกลาง	4.83	0.31	มากที่สุด	2
1.1 การสร้างองค์ ความรู้เชิงรุก และเชิงสะท้อนผล	3.20	0.66	ปานกลาง	4.86	0.38	มากที่สุด	1
1.2 ความเป็นปัจจุบัน และเท่า ทันยุคสมัย	3.40	0.59	ปานกลาง	4.80	0.30	มากที่สุด	2
2. ศักยภาพระหว่างบุคคล	2.93	0.62	ปานกลาง	4.86	0.44	มากที่สุด	1
2.1 การมีวิสัยทัศน์และ ค่านิยม ร่วมกัน	2.99	0.53	ปานกลาง	4.80	0.47	มากที่สุด	2
2.2 การเรียนรู้ร่วมกัน และการ ร่วมมือร่วมพลัง	2.90	0.67	ปานกลาง	4.90	0.35	มากที่สุด	1
2.3 การแบ่งปันวิธี ปฏิบัติงาน	2.94	0.76	ปานกลาง	4.80	0.42	มากที่สุด	2
2.4 การร่วมกัน สะท้อนผล	2.90	0.67	ปานกลาง	4.80	0.47	มากที่สุด	2
3. ศักยภาพขององค์กร	3.30	0.68	ปานกลาง	4.70	0.47	มากที่สุด	3

องค์ประกอบชุมชน แห่งการเรียนรู้	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			
	\bar{x}	S.D.	ระดับ พฤติกรรม	\bar{x}	S.D.	ระดับ พฤติกรรม	อันดับ
3.1 โครงสร้างที่สนับสนุน	3.19	0.71	ปานกลาง	4.80	0.37	มากที่สุด	1
3.2 ปัจจัยสนับสนุนทางสังคม	3.36	0.62	ปานกลาง	4.70	0.55	มากที่สุด	2
3.3 การสนับสนุน ส่งเสริมด้าน ภาวะ ผู้นำร่วม	3.36	0.53	ปานกลาง	4.60	0.46	มากที่สุด	3
รวม	3.21	0.69	ปานกลาง	4.80	0.44	มากที่สุด	

เมื่อพิจารณาความต้องการจำเป็นการพัฒนาชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในแต่ละระดับ พบว่า องค์ประกอบหลักที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุดได้แก่องค์ประกอบระดับศักยภาพของบุคคลมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 4.86$) โดยเมื่อพิจารณาองค์ประกอบแยกตามระดับของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ระดับศักยภาพของบุคคล มีองค์ประกอบการเรียนรู้ร่วมกัน และการร่วมมือร่วมพลัง เป็นองค์ประกอบที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุด ($\bar{X} = 4.90$) ในขณะที่องค์ประกอบย่อยการสนับสนุน ส่งเสริมด้านภาวะ ผู้นำร่วมมีความต้องการจำเป็นต่ำที่สุด องค์ประกอบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพระดับศักยภาพระหว่างบุคคลมีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นเรียงจากมากไปน้อย ดังนี้ 1) การเรียนรู้ร่วมกัน และการร่วมมือร่วมพลัง 2) การแบ่งปันวิธี ปฏิบัติงาน 3) การร่วมกัน สะท้อนผล 4) การมีวิสัยทัศน์และ ค่านิยมร่วมกัน ตามลำดับ องค์ประกอบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพระดับศักยภาพของบุคคล มีลำดับความต้องการจำเป็นเรียงจากมากไปน้อยดังนี้ 1) การสร้างองค์ ความรู้เชิงรุก และเชิงสะท้อนผล 2) ความเป็นปัจจุบัน และเท่าทันยุคสมัย และองค์ประกอบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพระดับศักยภาพขององค์กร มีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นเรียงจากมากไปน้อยดังนี้ 1) โครงสร้างที่สนับสนุน 2) ปัจจัยสนับสนุนทางสังคม 3) การสนับสนุน ส่งเสริมด้านภาวะผู้นำร่วม

2. ผลการพัฒนารูปแบบการนิเทศเพื่อส่งเสริมการขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community) ระดับปฐมวัย

2.1 ผลจากการวิเคราะห์ สังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับรูปแบบการนิเทศ รูปแบบการนิเทศประกอบ 6 องค์ประกอบ คือ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหา 4) กระบวนการนิเทศ 5) การวัดผลและประเมินผล และ 6) กลไกส่งเสริมการนิเทศการสอน กระบวนการนิเทศ มี 6 ขั้นตอน คือ 1) การจัดทำข้อมูลสารสนเทศ 2) การวางเป้าหมายหรือฉันทะร่วมกันในด้านการเรียนการสอน 3) วางแผน การนิเทศการสอนด้วยกระบวนการเปิดชั้นเรียน (Lesson study) 4) ใช้สื่อ เครื่องมือ และเทคโนโลยี 5) การ จัดกิจกรรมการนิเทศการสอน 6) ประเมินผลการนิเทศการสอน

2.2 ผลการร่างรูปแบบการนิเทศเพื่อส่งเสริมการขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community) ระดับปฐมวัย ประกอบด้วย

หลักการ

การนิเทศเพื่อส่งเสริมการขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community) ระดับปฐมวัย เป็นกระบวนการปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างผู้ให้การนิเทศกับผู้รับการนิเทศด้วยการช่วยเหลือ สนับสนุน ส่งเสริมกันและกัน ในเรื่องการพัฒนาการจัดการเรียนรู้โดยใช้ กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community) เป็นกระบวนการสร้างการเปลี่ยนแปลงโดยเรียนรู้จากการปฏิบัติงานของกลุ่มบุคคลที่มารวมตัวกันเพื่อทำงานร่วมกันและสนับสนุนซึ่งกันและกัน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน ร่วมกันวางเป้าหมายการเรียนรู้ของผู้เรียน และตรวจสอบสะท้อนผลการปฏิบัติงานทั้งในส่วนบุคคลและผลที่เกิดขึ้นโดยรวมผ่านกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การวิพากษ์วิจารณ์ การท างานร่วมกัน การร่วมมือร่วมพลัง โดยมุ่งเน้นและส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้อย่างเป็นองค์รวม เปิดโอกาสให้ทุกคนได้สร้างสรรค์ความคิดและเจตนา ที่ดีต่อกัน ร่วมกันพัฒนาหรือปรับปรุงคุณภาพการจัดการศึกษาและคุณภาพการเรียนการสอน อันส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน

วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในระดับชั้นอนุบาล ด้วยกระบวนการเปิดชั้นเรียน (Lesson study)
- 2) เพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลงโดยการเรียนรู้จากการปฏิบัติงานจริงของครู พัฒนาวิชาชีพครู ด้วยการพัฒนาผู้เรียน ตลอดจนเป็นการทบทวนการปฏิบัติงานของครูที่มีผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน
- 3) เพื่อสร้างการทำงานร่วมกันของครูแบบกัลยาณมิตร ร่วมมือร่วมพลังของทุกฝ่ายในการพัฒนาผู้เรียน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน และร่วมมือกันพัฒนาวิธีการทำงานของครู
- 4) เพื่อสร้างและพัฒนาศักยภาพแก่ครูในโรงเรียนในการนำองค์ความรู้การสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพไปใช้เป็นเครื่องมือนำสู่การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนแบบยั่งยืน

เนื้อหา

หน่วยที่ 1 ความเข้าใจเบื้องต้นเกี่ยวกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community)

หน่วยที่ 2 ความสำคัญของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

หน่วยที่ 3 แนวทางการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

หน่วยที่ 4 องค์ประกอบของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในบริบทสถานศึกษา

หน่วยที่ 5 กลยุทธ์ในการจัดการและใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพอย่างยั่งยืน

หน่วยที่ 6 เทคนิคการทบทวนผลการปฏิบัติงาน

หน่วยที่ 7 องค์ประกอบความสำเร็จชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community)

หน่วยที่ 8 การประยุกต์ใช้ผลการวิจัย

กระบวนการนิเทศ

ขั้นที่ 1 การจัดทำข้อมูลสารสนเทศ การดำเนินการรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง และจำเป็นต่อการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมการขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community) ระดับปฐมวัย อย่างเป็นระบบ โดยดำเนินการเตรียมการวางแผน ประสานความร่วมมือกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง วิเคราะห์และประมวลผลข้อมูลต่าง ๆ โดยใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย ให้ข้อมูลมีคุณภาพ สมบูรณ์ถูกต้องเป็นปัจจุบัน สะดวกในการนำไปใช้นิเทศการสอน

ขั้นที่ 2 การวางแผนเป้าหมายหรือฉันทะร่วมกันในด้านการเรียนการสอน เป็นจุดเริ่มต้นสำคัญของการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ โดยผู้บริหารมีบทบาทสำคัญให้ครูผู้สอนระดับชั้นปฐมวัยได้ร่วมทบทวนกำหนดทิศทางและเป้าหมายเหล่านั้นอย่างแท้จริง

ขั้นที่ 3 วางแผนการนิเทศการสอนด้วยกระบวนการเปิดชั้นเรียน (Lesson study) โดยการให้ความรู้ก่อนการนิเทศ (Informing) ทบทวนให้ความรู้ ความเข้าใจ สร้างความตระหนักและ กำหนดเป้าหมายร่วมกันเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน และความต้องการรับการนิเทศ โดยมี การประชุมชี้แจง ระหว่างผู้ นิเทศ และผู้รับการนิเทศ ได้แก่ 1) วัตถุประสงค์การนิเทศ 2) ประเด็นการนิเทศ 3) รูปแบบการนิเทศและ วิธีการนิเทศ 4) เครื่องมือที่ใช้ในการนิเทศ และ 5) ปฏิทินการนิเทศ

ขั้นที่ 4 ใช้สื่อ เครื่องมือ และเทคโนโลยี การดำเนินการจัดทำ รวบรวม และเลือกใช้สื่อ เครื่องมือและเทคโนโลยีที่หลากหลายและทันสมัย มีคุณภาพในการนิเทศการสอน เพื่อส่งเสริมความสามารถ ในการขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community) ระดับปฐมวัย ให้ เหมาะสมกับผู้รับการนิเทศ

ขั้นที่ 5 กระบวนการนิเทศการสอน การดำเนินกิจกรรมการนิเทศการสอนร่วมกันระหว่างผู้ นิเทศ ผู้รับการนิเทศ และผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

ขั้นที่ 6 ประเมินผลการนิเทศการสอน โดยแบ่งออกเป็น 3 ระยะ ได้แก่ ระยะก่อนนิเทศ โดยการทดสอบวัดความรู้เกี่ยวกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community) ระหว่างดำเนินการนิเทศโดยประเมินความสามารถด้านการจัดการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยกระบวนการ เปิดชั้นเรียน (Lesson study) และ หลังนิเทศวัดความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community) ระดับปฐมวัย

กลไกส่งเสริมการนิเทศการสอน

1. เทคนิคและวิธีการนิเทศการสอน

2. การมีส่วนร่วมในการร่วมกันวางแผนการนิเทศการสอน
3. การมีส่วนร่วมการนิเทศการสอน
4. การวิจัยเพื่อพัฒนาการนิเทศ

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการนิเทศ เพื่อส่งเสริมการขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community) ระดับปฐมวัย

ลำดับ	รายการประเมิน	\bar{x}	S.D.	ระดับความเหมาะสม
1.	หลักการของรูปแบบฯ			
	ความชัดเจนของหลักการของรูปแบบการนิเทศฯ	4.20	0.84	มาก
	หลักการมีความสอดคล้องกับแนวคิดพื้นฐานที่นำมาใช้ในการพัฒนา	4.00	0.71	มาก
	การใช้ภาษาและการเรียงร้อยคำมีความเหมาะสม เข้าใจง่าย	4.00	0.71	มาก
2	วัตถุประสงค์			
	วัตถุประสงค์มีความสอดคล้องกับหลักการ	4.20	0.45	มาก
	วัตถุประสงค์มีความชัดเจนสามารถแสดงถึงสิ่งที่มุ่งหวังให้เกิด	4.00	0.71	มาก
	วัตถุประสงค์มีความเป็นไปได้	4.00	0.71	มาก
	การใช้ภาษาและการเรียงร้อยคำมีความเหมาะสม เข้าใจง่าย	3.80	0.84	มาก
3	กิจกรรมการนิเทศ / เนื้อหา			
	กิจกรรมการนิเทศ / เนื้อหา มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่กำหนด	3.60	0.55	มาก

ลำดับ	รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	ระดับความเหมาะสม
	กิจกรรมการนิเทศ / เนื้อหาที่มีความเหมาะสมและมีประโยชน์ต่อครูผู้สอน	3.60	0.55	มาก
4	กระบวนการนิเทศ			
	ความชัดเจนของกระบวนการนิเทศที่กำหนดไว้ในรูปแบบการนิเทศฯ	4.60	0.55	มากที่สุด
	ความสอดคล้องของกระบวนการนิเทศกับวัตถุประสงค์ของรูปแบบฯ	3.80	0.45	มาก
	ความเหมาะสมของกระบวนการนิเทศ	4.20	0.84	มาก
5	การวัดและประเมินผล			
	ความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของรูปแบบ	4.40	0.55	มาก
	ความเหมาะสมของหลักเกณฑ์กระบวนการวัดและประเมินผล	3.60	0.89	มาก
	ความชัดเจนและสามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้	4.20	0.45	มาก
รวมเฉลี่ย		4.01	0.65	มาก

จากตารางที่ 2 ผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการนิเทศเพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้วิทยาการคำนวณ สำหรับครูผู้สอนระดับประถมศึกษาโดยผู้เชี่ยวชาญ พบว่า ในภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับมาก ($\bar{X} = 4.01$) เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นพบว่า ประเด็นกระบวนการนิเทศความชัดเจนของกระบวนการนิเทศที่กำหนดไว้ในรูปแบบการนิเทศฯ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$) ส่วนรายการอื่น ๆ มีความเหมาะสมในระดับมาก ทุกรายการ

ตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานผลการประเมินความเหมาะสมของคู่มือการใช้รูปแบบการนิเทศ เพื่อส่งเสริมการขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community) ระดับปฐมวัย

ลำดับ	รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	ระดับความเหมาะสม
1	รายละเอียดในคู่มือมีความชัดเจน และเข้าใจง่าย สามารถนำรูปแบบไปใช้อย่างได้ผล	4.40	0.55	มาก
2	รายละเอียดในคำแนะนำการใช้รูปแบบ เกี่ยวกับการจัดเตรียมสิ่งที่เกี่ยวข้องและจำเป็นในการจัดกิจกรรมครบถ้วน	3.60	0.89	มาก
3	มีคำแนะนำในการนำไปใช้ตลอดจนข้อมูลและข้อเสนอแนะในการปรับใช้ให้เหมาะสมเมื่อเกิดปัญหาในการใช้งานรูปแบบ	4.20	0.45	มาก
4	บอกรายละเอียดของครูกลุ่มเป้าหมายชัดเจน	4.60	0.55	มากที่สุด
5	การวัดและประเมินผลมีความชัดเจนและเข้าใจง่าย	3.80	0.45	มาก
รวมเฉลี่ย		4.12	0.58	มาก

จากตารางที่ 3 ผลการประเมินความเหมาะสมของคู่มือการใช้รูปแบบการนิเทศเพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้วิทยาการคำนวณ สำหรับครูผู้สอนระดับประถมศึกษาโดยผู้เชี่ยวชาญ พบว่า ในภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับมาก ($\bar{X} = 4.12$) เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นพบว่า ประเด็นบอกรายละเอียดของครูกลุ่มเป้าหมายชัดเจน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$) ส่วนรายการอื่น ๆ มีความเหมาะสมในระดับมาก ทุกรายการ

3. ผลการศึกษาการใช้รูปแบบการนิเทศเพื่อส่งเสริมการขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community) ระดับปฐมวัย

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตอนนี้เป็นการวิเคราะห์ผลการใช้รูปแบบการนิเทศเพื่อส่งเสริมการขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community) ระดับปฐมวัย โรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 การนำเสนอผลการวิเคราะห์สภาพความเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียนของครูผู้สอน และส่วนที่สองเป็นการนำเสนอผลการวิเคราะห์เนื้อหาจากการสัมภาษณ์ผลของการใช้รูปแบบการนิเทศเพื่อส่งเสริมการขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community) ระดับปฐมวัย รายละเอียดเป็นดังนี้

ผลการวิเคราะห์สภาพความเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียนของ ครูผู้สอน (60คน) ปรากฏผลดังตารางที่ 2

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์สภาพความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียน

องค์ประกอบของชุมชนแห่งการเรียนรู้	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1. ศักยภาพของบุคคล	4.79	0.40	มากที่สุด
1.1 การสร้างองค์ความรู้เชิงรุก และเชิงสะท้อนผล	4.86	0.38	มากที่สุด
1.2 ความเป็นปัจจุบัน และเท่าทันยุคสมัย	4.71	0.49	มากที่สุด
2. ศักยภาพระหว่างบุคคล	4.85	0.43	มากที่สุด
2.1 การมีวิสัยทัศน์และ ค่านิยมร่วมกัน	4.80	0.45	มากที่สุด
2.2 การเรียนรู้ร่วมกัน และการร่วมมือร่วมพลัง	4.93	0.26	มากที่สุด
2.3 การแบ่งปันวิธีปฏิบัติงาน	4.81	0.40	มากที่สุด
2.4 การร่วมกันสะท้อนผล	4.86	0.38	มากที่สุด
3. ศักยภาพขององค์กร	4.63	0.49	มากที่สุด
3.1 โครงสร้างที่สนับสนุน	4.66	0.48	มากที่สุด
3.2 ปัจจัยสนับสนุนทางสังคม	4.73	0.44	มากที่สุด
3.3 การสนับสนุน ส่งเสริมด้านภาวะ ผู้นำร่วม	4.57	0.53	มากที่สุด
รวม	4.76	0.44	มากที่สุด

ผลการวิเคราะห์ สภาพความเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียน หลังการใช้รูปแบบการนิเทศ เพื่อส่งเสริมการขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community) ระดับปฐมวัย พบว่า ครูผู้สอนมีระดับการปฏิบัติโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาแต่ละระดับ พบว่า ระดับศักยภาพระหว่างบุคคล มีระดับการปฏิบัติสูงสุด รองลงมาคือ ศักยภาพของบุคคล และตามด้วยระดับศักยภาพ ศักยภาพขององค์กร

เมื่อพิจารณาระดับศักยภาพของบุคคล พบว่าแต่ละองค์ประกอบมีระดับการปฏิบัติเรียงตามลำดับจากมากไปน้อยดังนี้ 1) การสร้างองค์ความรู้เชิงรุก และเชิงสะท้อนผล 2) ความเป็นปัจจุบันและเท่าทันยุคสมัย เมื่อพิจารณาระดับศักยภาพระหว่างบุคคล พบว่าแต่ละองค์ประกอบ มีระดับการปฏิบัติเรียงตามลำดับจากมากไปน้อยดังนี้ 1) การเรียนรู้ร่วมกัน และการร่วมมือร่วมพลัง 2) การร่วมกันสะท้อนผล 3) การแบ่งปันวิธี ปฏิบัติงาน 4) การแบ่งปันวิธีปฏิบัติงาน และเมื่อพิจารณาระดับศักยภาพองค์กร พบว่าแต่ละองค์ประกอบ มีระดับการปฏิบัติเรียงตามลำดับจากมากไปน้อยดังนี้ 1) ปัจจัยสนับสนุนทางสังคม 2) โครงสร้างที่สนับสนุน 3) การสนับสนุน ส่งเสริมด้านภาวะผู้นำร่วม

การอภิปรายผล

การพัฒนาารูปแบบการนิเทศเพื่อส่งเสริมการขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community) ระดับปฐมวัย สามารถอภิปรายผลการศึกษาดังนี้

1. การศึกษารูปแบบการนิเทศเพื่อส่งเสริมการขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community) ระดับปฐมวัย โดยการสังเคราะห์รูปแบบการนิเทศเพื่อส่งเสริมการขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community) ระดับปฐมวัย สร้างจากข้อสรุปการสังเคราะห์เอกสารรูปแบบการนิเทศที่ดีและเป็นที่ยอมรับทั่วไป โดยสามารถสังเคราะห์องค์ประกอบได้ 6 องค์ประกอบ คือ หลักการของรูปแบบ เป็นการกำหนดทิศทางของการเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการศึกษา การนิเทศที่เติมเต็มและร่วมกันพัฒนาแบบกัลยาณมิตร เน้นกระบวนการมีส่วนร่วมและพัฒนา หรือแก้ไขปัญหาร่วมกันระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ วัตถุประสงค์ของรูปแบบ เป็นสิ่งที่ต้องมีการกำหนดให้ชัดเจน และครอบคลุมเป้าหมายของการนิเทศ เป็นไปในทิศทางเดียวกับ มยรี ประคำทอง (2554) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษาไว้ 4 ประการ คือ 1. เพื่อความเป็นผู้นำในวิชาชีพ 2. เพื่อช่วยให้ครูมีความเจริญก้าวหน้า 3. เพื่อปรับปรุงการสอนของครู และ 4. เพื่อแนะแนวทางให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างบุคลากร กับชุมชน กิจกรรมและเนื้อหาการนิเทศ ต้องมีความหลากหลายและเหมาะสม และตรงกับเป้าหมายมากที่สุด ในส่วนของกระบวนการนิเทศนั้นมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง และเป็นจุดเด่นของรูปแบบการนิเทศที่

แสดงถึงอัตลักษณ์และคุณลักษณะของรูปแบบการนิเทศ ซึ่งกระบวนการนิเทศนั้นจะต้องมีขั้นตอนที่ต่อเนื่อง และสามารถปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม แตกต่างกับสมุน อมรวิวัฒน์ (2547) ได้กล่าวสรุปไว้ว่า แนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการนิเทศแบบกัลยาณมิตรนั้น เป็นการกำหนดกรอบกว้าง ๆ มิได้กำหนดเป็นข้อ ๆ อย่างชัดเจน ทั้งนี้เพราะเคารพในความคิดของคนทุกคน ที่จะจัดวิธีการนิเทศ จัดขั้นตอนเองตามความเหมาะสม และสถานการณ์จริงในการพัฒนาศักยภาพของครู การออกแบบวิธีการกัลยาณมิตรนิเทศนั้นจะมีประสิทธิภาพหรือไม่ สนองวัตถุประสงค์ของการพัฒนาครูหรือไม่ ผลงานและการประเมินจะชี้ชัดในทุกขั้นตอน ในส่วนของ การวัดและประเมินผล ต้องสอดคล้องกับ หลักการ วัตถุประสงค์ เนื้อหาและกระบวนการนิเทศ ซึ่งจากการสังเคราะห์เอกสาร พบว่าองค์ประกอบของรูปแบบการนิเทศส่วนใหญ่ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบหลัก ดังกล่าว ซึ่งสอดคล้องกับ ระย้า คงขาว (2558) ได้ทำการพัฒนารูปแบบการนิเทศเพื่อเสริมสร้างสมรรถภาพ การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้สำหรับครูผู้สอนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยได้กำหนดทิศทางของการนิเทศ การศึกษาที่ดี มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุด ในการดำเนินการและการบริหารจัดการการศึกษา โดยเฉพาะสิ่งที่ใกล้เคียงกันคือ หลักการควรเป็นการนิเทศเพื่อเติมเต็ม แบบกัลยาณมิตร เน้นการมีส่วนร่วม และพัฒนาแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ

2. การสร้างคู่มือการนิเทศ และตรวจสอบคุณภาพ จากผู้เชี่ยวชาญที่ทำการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการนิเทศ และคู่มือการนิเทศซึ่ง การหาคุณภาพรูปแบบนั้นสามารถทำได้จากประเมิน โดยผู้เชี่ยวชาญด้านการนิเทศเพื่อยืนยันว่ารูปแบบการนิเทศสามารถนำไปใช้ในการนิเทศการศึกษาได้ ซึ่งเป็นไปในแนวทางเดียวกับสุภาภรณ์ กิตติรัชดานนท์ (2550) และ ที่ทำการหาคุณภาพของรูปแบบการนิเทศ จากการประเมินความเหมาะสมสอดคล้องโดยผู้เชี่ยวชาญ ด้านการนิเทศการศึกษา ซึ่งได้ทำการประเมินทั้งรูปแบบการนิเทศและคู่มือการใช้รูปแบบการนิเทศ โดยส่วนใหญ่ผลการประเมินจะมีความสอดคล้องและสามารถนำไปใช้ในการนิเทศการศึกษาได้ตรงตามวัตถุประสงค์ ส่วน ระย้า คงขาว (2558) ได้กำหนดรูปแบบการนิเทศ 5 ขั้นตอนประกอบด้วย ขั้นที่ 1 ร่วมสร้างความตระหนัก ขั้นที่ 2 ร่วมรวมพลังค้นหา ขั้นที่ 3 ร่วมทำร่วมพัฒนา ขั้นที่ 4 ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้สู่การพัฒนา ขั้นที่ 5 ร่วมเผยแพร่สู่มวลชน ซึ่งกระบวนการดังกล่าวใช้หลักการการมีส่วนร่วมเป็นฐานคิดในการพัฒนาวิชาชีพ สอดคล้องกับกระบวนการนิเทศการศึกษาที่ สงัด อุทรานันท์ (2530) ได้เสนอกระบวนการนิเทศการศึกษาที่สอดคล้องกับสภาพสังคมไทย 5 ขั้นตอน ซึ่งเรียกว่า “PIDRE” ได้แก่ 1. การวางแผนการนิเทศ (Planning) เป็นไปตามที่ผู้บริหาร ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศประชุมปรึกษาหารือ เพื่อให้ได้มาซึ่งปัญหาตามความต้องการจำเป็นที่ต้องมีการนิเทศรวมทั้งวางแผนขั้นตอนการ

ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการนิเทศที่จัดขึ้น 2. การให้ความรู้ก่อนการนิเทศ (Informing) เป็นขั้นตอนของการให้ความรู้เพื่อให้เข้าถึงสิ่งที่จะดำเนินการว่าต้องอาศัยความรู้ ความสามารถเรื่องใด มีขั้นตอนการดำเนินการอย่างไร จะทำอย่างไรให้ผลงานมีคุณภาพ ซึ่งเป็นขั้นตอนที่มีความจำเป็นทุกครั้งสำหรับการเริ่มการนิเทศที่จัดขึ้นใหม่ ต้องมีการทบทวน ให้ความรู้ในการปฏิบัติงานที่ถูกต้องอีกครั้ง 3. การดำเนินการปฏิบัติงานนิเทศ (Doing) ประกอบด้วย การปฏิบัติงาน 3 ลักษณะ คือ การปฏิบัติงานของผู้รับการนิเทศ การปฏิบัติงานของผู้นิเทศและการปฏิบัติงานของผู้สนับสนุนการนิเทศ 4. การสร้างเสริมกำลังใจ (Reinforcing) เป็นขั้นตอนการเสริมแรงของผู้บริหาร เพื่อให้ผู้รับการนิเทศมีความมั่นใจและเกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ขั้นตอนนี้อาจดำเนินไปพร้อม ๆ กับผู้รับการนิเทศกำลังปฏิบัติงานหรือปฏิบัติงานเสร็จสิ้นแล้ว 5. การประเมินผลการนิเทศ (Evaluating) เป็นขั้นตอนที่ผู้นิเทศทำการประเมินผลการดำเนินงานที่ผ่านไปแล้วว่าเป็นอย่างไร หลังจากการประเมินผลการนิเทศ

3. ศึกษาผลการใช้รูปแบบการนิเทศเพื่อส่งเสริมการขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community) ระดับปฐมวัย พบว่า สภาพความเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ในโรงเรียน หลังการใช้รูปแบบการนิเทศเพื่อส่งเสริมการขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community) ระดับปฐมวัย พบว่า ครูผู้สอนมีระดับการปฏิบัติโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับกัทสมัทธ์ อาแด (2561) ได้ทำการพัฒนารูปแบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพด้วยกระบวนการวิจัยปฏิบัติการ แบบร่วมมือร่วมพลัง ในโรงเรียนประถมศึกษา หลังจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นกรณีศึกษาเข้าร่วมชุมชนการเรียนรู้ ทางวิชาชีพ มีระดับการปฏิบัติในทุกองค์ประกอบของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพอยู่ในระดับมาก ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกับ ศิวกร รัตติโชติ (2561) ได้ทำการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อการวิจัยในชั้นเรียนของครู ในโรงเรียนมัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตัวแปรระดับครูที่มีอิทธิพลทางบวกต่อผลของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อการวิจัยใน ชั้นเรียนของครู ได้แก่ ด้านประสบการณ์, ด้านการทำงานแบบร่วมมือกันเป็นทีม ตัวแปรระดับครูที่มี อิทธิพลทางลบต่อผลของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อการวิจัยในชั้นเรียนของครู ได้แก่ ด้านภาวะ ผู้นำร่วม ตัวแปรระดับโรงเรียนไม่มีอิทธิพลต่อผลของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อการวิจัยในชั้นเรียนของครู และจากการประเมินแนวทางการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อการวิจัยใน ชั้นเรียนของครู ผลการประเมินโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

1. สำนักงานเขตพื้นที่ควรมีการพัฒนาสมรรถนะด้านการนิเทศ โดยใช้รูปแบบการนิเทศเพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้วิทยากรค่านวณ ในการนิเทศกำกับติดตามการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษาในสังกัดให้กับศึกษานิเทศก์ทุกคน
2. ควรมีการนำรูปแบบการนิเทศเพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้วิทยากรค่านวณไปใช้ให้ครอบคลุมทุกโรงเรียนในเขตพื้นที่

การนำผลการวิจัยไปใช้

1. สามารถใช้สมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้วิทยากรค่านวณของครูระดับประถมศึกษาเป็นฐานในการต่อยอดเพื่อพัฒนาครูในระดับปฐมวัย และมัธยมศึกษา
2. พัฒนารูปแบบการนิเทศที่มีความเข้มข้นโดยใช้กระบวนการ PLC หรือทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง
3. กกับการพัฒนาสมรรถนะครูเพิ่มเติมความต่อเนื่อง โดยขอร่วมมือจากสถานศึกษาทุกแห่งในการร่วมกันขับเคลื่อนอย่างจริงจังและเป็นรูปธรรม

บรรณานุกรม/เอกสารอ้างอิง

- กัสมัสน์ อาแด. การพัฒนารูปแบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพด้วยกระบวนการวิจัยปฏิบัติการ แบบร่วมมือร่วมพลัง ในโรงเรียนประถมศึกษา. ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา, 2561.
- คุรุสภา. **ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยจรรยาบรรณวิชาชีพ พ.ศ. 2556.** ราชกิจจานุเบกษา.เล่ม 130 ตอนพิเศษ 4 ตุลาคม 2556.
- จารุวรรณ สอนงญาติ และคณะ. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพของอาจารย์พยาบาล วิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข. The journal of Baromrajonani College of Nursing, Nakhonratchasima,25(2), 2562.
- ทวี นำสกุลวงศ์. ปัจจัยคัดสรรที่ส่งผลต่อการรับรู้ความสามารถของอาจารย์. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ; ว,มรม, 2(3), 99-114, 2561.
- ประวิต เอราวรรณ. การสร้างชุมชนวิชาชีพบนฐานโรงเรียน : บทเรียนจากโครงการโรงเรียนสุขภาวะ. วารสารวิจัยและพัฒนาหลักสูตร, 9(2), 99-114, 2562.

- มยุรี ประคำทอง. การพัฒนารูปแบบการนิเทศของผู้ตรวจการพยาบาลนอกเวลาราชการ โรงพยาบาลภพ
สินธุ์. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2554.
- ระย้า คงขาว. การพัฒนารูปแบบการนิเทศเพื่อเสริมสร้างสมรรถภาพการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้สำหรับ
ครูผู้สอนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2558.
- เลขาธิการสภาการศึกษา,สำนักงาน. (2553). รายงานการวิจัยและพัฒนานโยบายการพัฒนาครูและบุคลากร
ทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิค.
- วรลักษณ์ ชูกำเนิด และคณะ. รูปแบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูสู่การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 บริบท
โรงเรียนในประเทศไทย. วารสารหาดใหญ่วิชาการ, 12(2), 123-134, 2557.
- วิจารณ์ พานิช. วิธีการสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ ในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ : มูลนิธิสดศรีชสฤษดิ์วงศ์, 2555.
- ศิวกร รัตติโชติ. แนวทางการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพเพื่อการวิจัยในชั้นเรียนของครู ในโรงเรียน
มัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร สังกัดส านักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน: วิธวิจัยแบบ
ผสมผสานวิธีการ. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2561.
- สงัด อุทรานันท์. การนิเทศการศึกษา หลักการ ทฤษฎีและปฏิบัติ (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มิตร
สยาม, 2530.
- สุภาภรณ์ กิตติรัชดานนท์. การพัฒนารูปแบบการนิเทศการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาระดับ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2550.
- สุนน อมรวีวัฒน์, กัลยาณมิตรนิเทศสำหรับผู้บริหารกลยุทธ์ในการนิเทศเพื่อสร้างโรงเรียนให้เข้มแข็ง.
กรุงเทพฯ : พริกหวาน, 2547.
- Bakar, A. R. S. Mohamed & N.S. Zakaria. They are Trend to Teach, but How Confident are
They? A study of Student Teachers' Sense of Efficacy. Journal of Social Science,
8(4), 497-504, 2012.
- Battersby, S. The culture of Professional Learning Communities and connections to
improve Teacher Efficacy and Support Student Learning. ARTS EDUCATION POLICY
REVIEW, 116, 22-29, 2015.
- Owen. S. Professional Learning Communities : Building Skills, Reinvigorating the Passion,
and Nurturing Teacher Wellbeing and “Flourishing” Innovative Schooling
Contexts, Educational review, 68(4), 2016.

ภาคผนวก

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

สภาพปัจจุบันและความต้องการการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมการขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community) ระดับปฐมวัย

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศการสอนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียนในระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อเป็นประโยชน์ในการกำหนดรูปแบบการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมการขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community) ระดับปฐมวัยให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

2. ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามจะใช้สำหรับการวิจัยเท่านั้น ขอให้ท่านให้ข้อมูลตามความเป็นจริง คำตอบของท่านไม่มีผลเสียใดๆ ต่อตัวท่าน โดยจะประมวลผลเป็นภาพรวมเพื่อใช้ประโยชน์ในการวิจัยเท่านั้น

3. ผู้ตอบแบบสอบถาม คือ ครูผู้สอนในโรงเรียนที่ปฏิบัติหน้าที่หัวหน้าสายชั้น ระดับชั้นอนุบาล และครูผู้สอนระดับชั้นอนุบาล 2-3

4. แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและความต้องการในการปฏิบัติการนิเทศการสอน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาระดับชั้นพื้นฐาน

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมการขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community) ระดับปฐมวัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงของท่านและเติมข้อความที่เป็นจริงลงในช่องว่างที่เว้นไว้

1. เพศ 1) ชาย 2) หญิง
2. วุฒิการศึกษาสูงสุด 1)ปริญญาตรี 2)ปริญญาโท 3)ปริญญาเอก
3. วิทยฐานะ
 - ครู คศ.1 ครู คศ.2 ครู คศ.3 ครู คศ.4
 - ไม่มีวิทยฐานะ
4. ประสบการณ์ทางวิชาชีพ
 - 1) น้อยกว่า 10 ปี 2) 11 – 20 ปี 3) 21 – 30 ปี 4) 31 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2 การสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับการปฏิบัติ

- 1 หมายถึง ต้องการในระดับน้อยที่สุด
- 2 หมายถึง ต้องการในระดับน้อย
- 3 หมายถึง ต้องการในระดับปานกลาง
- 4 หมายถึง ต้องการในระดับมาก
- 5 หมายถึง ต้องการในระดับมากที่สุด

องค์ประกอบของชุมชนแห่งการเรียนรู้	ระดับความต้องการ				
	5	4	3	2	1
1. ศักยภาพของบุคคล					
1.1 การสร้างองค์ความรู้เชิงรุก และเชิงสะท้อนผล					
1.2 ความเป็นปัจจุบัน และเท่าทันยุคสมัย					
2. ศักยภาพระหว่างบุคคล					
2.1 การมีวิสัยทัศน์และ ค่านิยมร่วมกัน					
2.2 การเรียนรู้ร่วมกัน และการร่วมมือร่วมพลัง					
2.3 การแบ่งปันวิธี ปฏิบัติงาน					
2.4 การร่วมกัน สะท้อนผล					
3. ศักยภาพขององค์กร					

องค์ประกอบของชุมชนแห่งการเรียนรู้	ระดับความต้องการ				
	5	4	3	2	1
3.1 โครงสร้างที่สนับสนุน					
3.2 ปัจจัยสนับสนุนทางสังคม					
3.3 การสนับสนุน ส่งเสริมด้านภาวะ ผู้นำร่วม					

แบบวัดความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community)

ระดับปฐมวัย

คำชี้แจง ให้เขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องความคิดเห็นตามประเด็นที่กำหนดให้ตรงกับความจริง
และความคิดเห็นของท่าน

- 5 หมายถึง ผลการประเมินในระดับมากที่สุด (ร้อยละ 80-100)
- 4 หมายถึง ผลการประเมินในระดับมาก (ร้อยละ 60-79)
- 3 หมายถึง ผลการประเมินในระดับปานกลาง (ร้อยละ 40-59)
- 2 หมายถึง ผลการประเมินในระดับน้อย (ร้อยละ 20-39)
- 1 หมายถึง ผลการประเมินในระดับน้อยที่สุด (ร้อยละ 1-19)

ข้อ	สภาพความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ	สภาพการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ศักยภาพของบุคคล						
1	การสร้างองค์ความรู้เชิงรุก และเชิงสะท้อนผล ท่านกระตือรือร้น สนใจเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ฝึกฝนทักษะความรู้ ความสามารถเพื่อการปรับปรุงพัฒนาตนเองและ ผลงาน ตลอดเวลา					
2	ท่านกระตือรือร้น เสาะแสวงหาความรู้ เทคนิค วิธีการที่ดี ที่สุด เพื่อปรับปรุงพัฒนาตนเองในการปฏิบัติการสอนให้ ประสบ ผลสำเร็จมากยิ่งขึ้น					
3	ท่านสามารถศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลและคำตอบเพื่ออธิบาย สถานการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างมีสติและเข้าใจ					
4	ท่านพิจารณา ทบทวน ติดตามประเมินผลการปฏิบัติงาน ของตนเองอย่างสม่ำเสมอ					

ข้อ	สภาพความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ	สภาพการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
5	ท่านมีการวิเคราะห์การปฏิบัติงาน เพื่อให้ทราบว่าสิ่งที่ปฏิบัติก่อให้เกิดผลต่อนักเรียนอย่างไร บรรลุความสำเร็จตามวัตถุประสงค์หรือไม่					
6	ท่านมีการไตร่ตรอง ใคร่ครวญเกี่ยวกับการปฏิบัติการสอนที่ประสบผลสำเร็จและไม่ประสบผลสำเร็จของตนเองเพื่อหาแนวทางปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้น					
ศักยภาพของทีมงาน						
7	<u>การมีวิสัยทัศน์และค่านิยมร่วมกัน</u> ท่านและครูในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการวางเป้าหมายและสร้างภาพอนาคตของโรงเรียนร่วมกัน					
8	ท่านและครูในโรงเรียนมีเป้าหมายเดียวกัน คือ การมุ่งเน้นการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญ					
9	ท่านและครูในโรงเรียนเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเอง และสามารถเชื่อมโยงกับบุคคลอื่นเป็นภาพรวมของ โรงเรียนทั้งหมดอย่างเป็นระบบ					
10	ท่านและครูในโรงเรียนร่วมมือร่วมพลังกันในการสร้างและสานวิสัยทัศน์ ให้บรรลุผลเป็นรูปธรรม					
11	ท่านและครูในโรงเรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจดำเนินกิจกรรมต่างๆของโรงเรียน ภายใต้วิสัยทัศน์ และค่านิยมของโรงเรียน					
12	ท่านและครูในโรงเรียนร่วมแบ่งปันแนวคิดที่สอดคล้องกัน เพื่อสนับสนุนส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน					
13	ท่านและครูในโรงเรียน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนงานวิชาการที่สอดคล้องกับสภาพจริงและวิสัยทัศน์ของโรงเรียน					

ข้อ	สภาพความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ	สภาพการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
14	ท่านและครูในโรงเรียน แสดงความรับผิดชอบร่วมกันต่อผลการเรียนรู้ของผู้เรียน					
15	การเรียนรู้ร่วมกันและร่วมมือร่วมพลัง ท่านและครูในโรงเรียนร่วมกันค้นหาองค์ความรู้ใหม่ ทักษะ และเทคนิควิธีใหม่ เพื่อนำองค์ความรู้ที่ได้ไป ประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน					
16	ท่านและครูในโรงเรียนร่วมกันสนทนาแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ ทักษะและประสบการณ์ที่จำเป็นในการ ปฏิบัติงาน ทั้งในระดับทีมงาน ระดับชั้นเรียน และระดับ กลุ่มสาระ เพื่อนำไปสู่การเสาะหา แนวทางการปฏิบัติที่ดีที่สุด					
17	ท่านและครูในโรงเรียนร่วมกันปรับปรุงและพัฒนากลยุทธ์หรือเทคนิควิธีการสอนให้สามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างครอบคลุม ทั้งโรงเรียน					
18	ท่านและครูในโรงเรียนร่วมกันประเมินความสำเร็จของ กลยุทธ์หรือเทคนิควิธีการสอนจากผลการเรียนรู้ของ ผู้เรียน					
19	ท่านและครูในโรงเรียนนำแนวความคิดที่ได้ร่วม แลกเปลี่ยนเรียนรู้กัน มาประยุกต์ใช้ในชั้นเรียน					
20	ท่านและครูในโรงเรียนให้ความสำคัญต่อการร่วมมือกัน เพื่อมุ่งผลสำเร็จของงานและบรรลุวัตถุประสงค์ของ โรงเรียน					
21	ท่านและครูในโรงเรียนมีส่วนร่วมกระบวนกรตัดสินใจ ในกิจกรรมต่างๆของโรงเรียน					
22	ท่านและครูในโรงเรียนมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ระหว่างบุคลากรภายในสถานศึกษาผ่านกิจกรรม สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ หรือแหล่งเรียนรู้ต่างๆภายในสถานศึกษา และดำเนินการตามแนวทางที่กำหนดไว้					

ข้อ	สภาพความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ	สภาพการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
23	แบ่งปันวิธีการปฏิบัติงาน ท่านและครูในโรงเรียนมีโอกาสหรือมีส่วนร่วมในการ สังเกต การสอนและการปฏิบัติงานของเพื่อนครู					
24	ท่านและครูในโรงเรียนให้ผลสะท้อนกลับเชิงสร้างสรรค์ ด้านการสอนและการปฏิบัติงานแก่เพื่อนครู เพื่อปรับปรุง ให้ เกิดประสิทธิภาพ					
25	ท่านและครูในโรงเรียนร่วมกันแบ่งปันและแลกเปลี่ยน เทคนิค วิธีการสอน วิธีการปฏิบัติงาน เพื่อพัฒนา กระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน					
26	ท่านและครูในโรงเรียนร่วมกันสนทนา อภิปรายเกี่ยวกับ ผลงานของผู้เรียน เพื่อนำไปพัฒนาปรับปรุงการจัดการ เรียน การสอนในห้องเรียน					
27	ท่านและครูในโรงเรียนร่วมกันแบ่งปันแลกเปลี่ยนข้อมูล สารสนเทศที่เกี่ยวกับผลการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อนำไปสู่ การแก้ปัญหาและการพัฒนาผู้เรียน					
28	ท่านและครูในโรงเรียนที่มีประสบการณ์การทำงาน มี สวน ร่วมสอนงาน (coaching) และเป็นพี่เลี้ยง (mentoring) ให้คำแนะนำ ชี้แนะแนวทางในการ ปฏิบัติงานแก่เพื่อนครู					
29	ท่านและครูในโรงเรียนนำผลการปฏิบัติที่ดีของเพื่อนครู เป็นแบบอย่างในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน					
30	ท่านและครูในโรงเรียนรวบรวมและจัดเก็บผลการ ปฏิบัติงาน ไว้อย่างเป็นระบบสำหรับเป็นฐานข้อมูลในการ พัฒนาทาง วิชาชีพ					
31	การร่วมกันสะท้อนผล ท่านและครูในโรงเรียนมีโอกาสสนทนา และให้ข้อมูล ยอนก ลับ					

ข้อ	สภาพความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ	สภาพการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	ร่วมกัน เกี่ยวกับผลการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อ นำข้อมูลหรือความคิดเห็นที่ได้ไปปรับปรุงการจัดการ เรียนการสอน					
32	ท่านและครูในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการสนทนา สะท้อน ปัญหา เกี่ยวกับประเด็นปัญหาต่างๆ ในโรงเรียน เพื่อนำ ข้อมูลหรือแนวความคิดที่ได้ไปปรับใช้ในการแก้ไขปัญหา ร่วมกัน					
33	ท่านและครูในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการนิเทศ ติดตาม การจัดการเรียนการสอน เพื่อให้คำปรึกษาชี้แนะ แก้ไข ข้อบกพร่องในการปฏิบัติงาน					
34	ท่านและครูในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการสะท้อนผลการ จัดการเรียนรู้ร่วมกัน โดยการรวมกลุ่มกันตามกลุ่มสาระการ เรียนรู้หรือระดับชั้น					
35	ท่านและครูในโรงเรียนร่วมกันอภิปรายในลักษณะ สลับกัน สะท้อน เพื่อหาข้อสรุปเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้และ วางแผน ปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่ผ่านมา					
36	ท่านและครูในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการประเมิน ติดตาม ผล การพัฒนาการศึกษาของเพื่อนครูตามแผนงานหรือ โครงการ อย่าง เป็นระบบและต่อเนื่อง					
37	ท่านและครูในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการนำผลการ ประเมิน ต่างๆมาวิเคราะห์เพื่อหาแนวทางวางแผนและ พัฒนาร่วมกัน					
38	ท่านและครูในโรงเรียนร่วมกันอภิปรายแลกเปลี่ยน เกี่ยวกับ ความสำเร็จและความล้มเหลวจากการจัดการ เรียนรูพรอม ทั้งวิเคราะห์ปัญหาสาเหตุและปัจจัยที่เกี่ยวข้อง					
ศักยภาพขององค์กร						

ข้อ	สภาพความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ	สภาพการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
39	โครงสร้างที่สนับสนุน โรงเรียนของท่านมีการจัดสรรเวลา จัดตารางอย่างเหมาะสมเพื่ออำนวยความสะดวกในการพบปะ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ของบุคลากร					
40	โรงเรียนจัดสถานที่ที่เอื้อต่อการศึกษาหรือทำงานร่วมกัน พบปะ สนทนา หรือกันระหว่างครูภายในสาย ชั้นเดียวกัน ภายในทีมงาน หรือข้ามทีมงาน หรือ ต่างวิชากันได้					
41	โรงเรียนของท่านมีการจัดสรรงบประมาณเพื่อพัฒนา วิชาชีพของบุคลากรอย่างเพียงพอ					
42	โรงเรียนของท่านอำนวยความสะดวกด้านเทคโนโลยี สิ่งพิมพ์ โปรแกรมสำเร็จรูป สื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือ เว็บไซต์ในการจัดเก็บและเผยแพร่นวัตกรรม และองค์ความรู้ต่างๆอย่างเป็นระบบ เพื่ออำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ทางวิชาชีพของบุคลากร					
43	โรงเรียนของท่านมีระบบการติดต่อสื่อสารอย่างเปิดกว้าง และสิ้นไหลถึงกันได้ทั่วทั้งโรงเรียน					
44	โรงเรียนของท่านมีโครงสร้างการบริหารจัดการ และการปฏิบัติงานที่เน้นรูปแบบทีมงานเป็นหลัก					
45	โรงเรียนของท่านมีทรัพยากรบุคคลที่มีความเชี่ยวชาญ ทั้งจากภายในและภายนอกโรงเรียน สนับสนุนส่งเสริม การเรียนรู้ทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง					
46	โรงเรียนของท่านมีการตีพิมพ์วารสารเผยแพร่ความรู้ใหม่ๆ และข้อมูลที่น่าสนใจเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพให้ สมาชิก รับทราบอย่างสม่ำเสมอ					
47	ปัจจัยสนับสนุนทางสังคม					

ข้อ	สภาพความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ	สภาพการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	โรงเรียนมีบรรยากาศแห่งความเป็นมิตร การยอมรับ การให้ความไว้วางใจ และให้เกียรติซึ่งกันและกัน					
48	54 ครูในโรงเรียนกล้าพูดคุย แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันอย่างเปิดเผยเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของตนเอง					
49	ครูในโรงเรียนเห็นคุณค่า ชื่นชม ยกย่องชมเชย และให้กำลังใจ แก่ครูที่มีความสามารถ มีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ หรือมีผล การปฏิบัติงานที่ดี					
50	56 ครูในโรงเรียนมีความเป็นกัลยาณมิตรเชิงวิชาการต่อกัน ลดความโดดเดี่ยวระหว่างปฏิบัติงานสอน					
51	ครูในโรงเรียนรู้สึกมีความสุขทั้งการทำงานและการอยู่ร่วมกัน มีความเอื้ออาทรและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน					
52	โรงเรียนเป็นพื้นที่ที่ให้ความรู้สึกปลอดภัย และปลอดภัย ใช้อำนาจกดดัน บนพื้นฐานความไว้วางใจเคารพ ซึ่งกันและกัน					
53	การสนับสนุน ส่งเสริมด้านภาวะผู้นำร่วม ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครูในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการอภิปรายแสดงความคิดเห็น และตัดสินใจเกี่ยวกับ ประเด็นต่างๆ ของโรงเรียน					
54	ผู้บริหารเปิดกว้าง ยอมรับความคิดเห็นที่หลากหลายจาก ครู และนำความคิดเห็นมาใช้เพื่อช่วยในการตัดสินใจ แก้ไขปัญหา					
55	ผู้บริหารให้ความไว้วางใจ แยกอำนาจในภาระหน้าที่แก่ ครู ตามความเหมาะสม และความเชี่ยวชาญ มากกว่า ตามตำแหน่งงาน					

ข้อ	สภาพความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ	สภาพการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
56	ผู้บริหารให้อิสระแก่ครูในการปฏิบัติงานเพื่อให้ครู สามารถ ออกแบบและตัดสินใจเลือกแนวทาง การปฏิบัติงานที่ดีที่สุด					
57	ผู้บริหารส่งเสริมสนับสนุนให้ครูเกิดการคิดริเริ่ม นวัตกรรม วิธีการและสิ่งใหม่ๆ ในการปฏิบัติงาน					
58	ผู้บริหารตระหนักและยอมรับความสามารถและความ เชี่ยวชาญของครูในโรงเรียนและสนับสนุนการใช้ ความสามารถ และความเชี่ยวชาญให้เกิดประโยชน์สูงสุด ๑					
59	ผู้บริหารส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพความเป็นผู้นำให้แกครู โดยมอบหมายงานให้ครูอย่างมีเป้าหมายเพื่อให้ครู เกิดการ เรียนรู้สิ่งใหม่					
60	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูสามารถแสดงออกความเต็มใจ อิสระ ปราศจากอำนาจครอบงำ					

ขอขอบคุณเป็นอย่างสูง ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

การพัฒนารูปแบบรูปแบบการนิเทศ
เพื่อส่งเสริมการขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community)
ระดับปฐมวัย

นิยามของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ หมายถึง การร่วมมือร่วมใจกันของบุคลากรครู ผู้บริหารโรงเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยมุ่งผลสัมฤทธิ์ไปที่ผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาการเรียนรู้ได้อย่างเต็มศักยภาพ ผ่านการวางแผน การมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน จนเกิดเป็นวัฒนธรรม หรือชุมชนของการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในโรงเรียน

ลักษณะสำคัญของกรดำเนินงานพัฒนาชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

- 1) การพัฒนาชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเป็นกระบวนการพัฒนาวิชาชีพ (professional development) ในระยะยาวที่มีลักษณะการดำเนินงานเป็นวงจรที่มีระบบต่อเนื่องและมีการดำเนินการอย่างค่อยเป็นค่อยไป
- 2) การพัฒนาชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เป็นกระบวนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (professional learning) ในบริกรทำงานจริงในชั้นเรียนและในโรงเรียนของครู (classroom -or school based development)
- 3) การพัฒนาชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพมุ่งให้ครูเป็นผู้ขับเคลื่อน (teacher-led) และปรับกระบวนการทำงานด้วยตนเองเนื่องจากครูเป็นผู้ที่รู้และเข้าใจการทำงานของตนเองดีที่สุด
- 4) การพัฒนาชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เป็นกระบวนการทำงานแบบร่วมมือร่วมพลัง เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนโดยมุ่งเป้าหมายที่การเรียนรู้ของนักเรียนเป็นสำคัญ
- 5) การพัฒนาชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เป็นกระบวนการโดยทั่วไปที่สามารถนำไปใช้ได้ ในหลายวัตถุประสงค์สามารถปรับขั้นตอนของการดำเนินงานให้เหมาะสมกับการดำเนินงานในแต่ละบริบทได้ โดยให้คงไว้ซึ่งองค์ประกอบสำคัญของกระบวนการ

วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในระดับชั้นอนุบาล ด้วยกระบวนการเปิดชั้นเรียน (Lesson study)
- 2) เพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลงโดยการเรียนรู้จากการปฏิบัติงานจริงของครู พัฒนาศักยภาพครูด้วยการพัฒนาผู้เรียน ตลอดจนเป็นการทบทวนการปฏิบัติงานของครูที่มีผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน
- 3) เพื่อสร้างการทำงานร่วมกันของครูแบบกัลยาณมิตร ร่วมมือร่วมพลังของทุกฝ่ายในการพัฒนาผู้เรียน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน และร่วมมือกันพัฒนาวิธีการทำงานของครู
- 4) เพื่อสร้างและพัฒนาศักยภาพแก่ครูในโรงเรียนในการนำองค์ความรู้การสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพไปใช้เป็นเครื่องมือนำสู่การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนแบบยั่งยืน

หลักการ

กระบวนการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ด้วยกระบวนการเปิดชั้นเรียน (Lesson study) ดำเนินการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพด้วย ด้วยกระบวนการเปิดชั้นเรียน (Lesson study) ประกอบด้วยขั้นตอน 6 ขั้นตอนที่มีลักษณะเป็นวงจรซึ่งมีรายละเอียดแต่ละขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การตรวจตราอย่างพิถีพิถัน

การดำเนินงานในขั้นตอนนี้มีเพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นจริงของนักเรียนอย่างละเอียดถี่ถ้วนโดยร่วมตรวจตราอย่างพิถีพิถันเกี่ยวกับข้อมูลหลักฐานหรือสภาพการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้นกับนักเรียนซึ่งมีรายละเอียดการดำเนินกิจกรรมดังนี้

1. เก็บรวบรวมข้อมูลหลักฐานต่างๆที่เกี่ยวข้องกับปัญหาหรือสภาพการณ์ที่เกิดขึ้นกับนักเรียนโดยรวบรวมข้อมูลหลักฐานจากการประเมินทั้งในระดับห้องเรียนระดับเขตพื้นที่และระดับชาติและข้อมูลจากการสังเกตการสอนหาจุดอย่างไม่เป็นทางการกับบุคคลที่เกี่ยวข้องกับปัญหาหรือสภาพการณ์ข้อมูลหลักฐานดังกล่าวเป็นข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนทั้งด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและข้อมูลอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนเช่น ข้อมูลพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนข้อมูลค้นการเรียนรู้ทางอารมณ์และสังคม เป็นต้น

2. ใช้ข้อมูลสารสนเทศที่รวบรวมมาวิเคราะห์และอภิปรายร่วมกันแล้วสรุปสภาพปัญหาและสาเหตุของปัญหาอย่างครอบคลุมรอบด้าน

ขั้นตอนที่ 2 การกำหนดจุดมุ่งเน้นที่ชัดเจน

การดำเนินงานในขั้นตอนนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อระบุจุดมุ่งเน้นหรือขอบเขตในการแก้ไขปัญหาที่ชัดเจนโดยทีมร่วมกันกำหนดปัญหาและกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนในการแก้ไขปัญหาซึ่งมีรายละเอียดการดำเนินกิจกรรมดังนี้

1. ระบุประเด็นปัญหาที่ต้องการแก้ไขโดยจัดข้อมูลการศึกษาสภาพปัญหาอย่างถี่ถ้วนและ

รอบด้านจากขั้นตอนที่ 1 ทีมร่วมกันวิเคราะห์และอภิปรายอย่างละเอียดรอบคอบอีกครั้งเพื่อคัดเลือกและระบุประเด็นปัญหาที่ต้องการแก้ไขซึ่งประเด็นปัญหาที่คัดเลือกเป็นปัญหาที่มีความสำคัญ นักเรียนและเป็นปัญหาที่ทีมสามารถร่วมจัดการแก้ไขปัญหาได้อาจเริ่มจากประเด็นปัญหาหลักๆ จำนวนไม่กี่ประเด็นเพื่อการแก้ไขปัญหาที่ลึกซึ้งแทนที่จะเริ่มแก้ไขปัญหาจากหลายประเด็นพร้อมกัน

2. เก็บข้อมูลหลักฐานเสริมเพิ่มเติมเกี่ยวกับประเด็นปัญหาที่คัดเลือกเพื่อร่วมทำความเข้าใจกับปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างลึกซึ้งยิ่งขึ้นและเป็นข้อมูลเพื่อกำหนดเป้าหมายและทิศทางในการแก้ไขปัญหาได้ตรงประเด็น

3. กำหนดเป้าหมายในการแก้ไขปัญหโดยนำประเด็นปัญหาที่ทีมร่วมกันคัดเลือกและข้อมูลหลักฐานสนับสนุนเพิ่มเติมมากำหนดเป้าหมายของกลุ่มเพื่อแก้ปัญหานั้นโดยเป็นการกำหนดเป้าหมายในด้านผลการเรียนรู้ที่ต้องการพัฒนาให้เกิดขึ้นกับนักเรียนเป็นหลัก

4. กำหนดตัวบ่งชี้ในลักษณะพฤติกรรมหรือหลักฐานข้อมูลที่ชัดเจนที่แสดงถึงการที่นักเรียนเกิดผลการเรียนรู้ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

5. ร่วมกันตรวจสอบความเข้าใจในประเด็นปัญหาที่ต้องการแก้ไขและเป้าหมายในการแก้ไขปัญหว่าสมาชิกในกลุ่มทุกคนมีความเข้าใจที่ตรงกัน

ขั้นตอนที่ 3 กรวางแผนการแก้ไขปัญหา

การดำเนินงานในขั้นตอนนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อนำปัญหาและเป้าหมายที่กำหนดไว้มาวางแผนการแก้ไขปัญหาร่วมกันอย่างรอบคอบซึ่งมีรายละเอียดการดำเนินกิจกรรมดังนี้

1) ร่วมอภิปรายวางแผนกรอบการเรียนรู้ (Learning Design) อย่างรอบคอบเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายด้านผลการเรียนรู้ของนักเรียนที่กำหนดไว้โดยร่วมศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากแหล่งความรู้ต่างๆ เพิ่มเติมเช่นแนวคิดทฤษฎีทางการศึกษาบทความวิจัยแนวปฏิบัติที่ดี (best practices) ข้อมูลหลักสูตรและนวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอน เป็นต้น

2) ร่วมกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้เลือกกระบวนการจัดการเรียนรู้หรือวิธีการพัฒนานักเรียนที่เหมาะสมและสอดคล้องกับเป้าหมายเลือกใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ที่จะช่วยสนับสนุนการเรียนรู้ของนักเรียนและกำหนดวิธีการวัดและประเมินผลที่เหมาะสม

3) จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้โคขเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ให้มีองค์ประกอบที่สำคัญอย่างครบถ้วน ได้แก่ จุดประสงค์การเรียนรู้ความถี่รอบยอดเนื้อหาสาระกิจกรรมการเรียนการสอนและการวัดประเมินผลในแต่ละองค์ประกอบควรมีรายละเอียดที่ชัดเจนสามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้จริง

4) ตรวจสอบความถูกต้องและความสอดคล้องขององค์ประกอบต่างๆ ในแผนการจัดการเรียนการสอนโดยเฉพาะอย่างยิ่งความสอดคล้องของจุดประสงค์การเรียนรู้กิจกรรมการเรียนการสอนและการวัดประเมินผล พิจารณาว่าเขียนจุดประสงค์อย่างไรและมีกิจกรรมการเรียนการสอนที่เอื้อให้นักเรียนเกิดการ

เรียนรู้ตามนั้นหรือไม่และได้ดำเนินการอย่างไรเพื่อวัดและประเมินผลว่าเป็นไปตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้หรือไม่

ขั้นตอนที่ 4 การปฏิบัติตามแผนที่กำหนด

การดำเนินงานในขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนการดำเนินการนำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นไปใช้จริงในชั้นเรียนจริงพร้อมทั้งเก็บรวบรวมข้อมูลและบันทึกผลการจัดการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นซึ่งมีรายละเอียดการดำเนินกิจกรรมดังนี้

1. ครูผู้สอนดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแผนที่วางไว้
2. ครูผู้สอนบันทึกผลการจัดการเรียนรู้ที่เกิดขึ้น

ขั้นตอนที่ 5 การสังเกต

การสังเกตมีจุดมุ่งหมายหรือประเด็นสำคัญของการสังเกตชั้นเรียน คือเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้และนักเรียนโดยการสังเกตพฤติกรรมที่แสดงถึงการคิดและการเรียนรู้ของนักเรียนเป็นหลัก เพื่อให้ได้องค์ความรู้ในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนและเพื่อให้ได้ข้อมูลที่จะใช้ในกรอบปริยายสะท้อนความคิดเพื่อปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนไม่ใช่เพื่อประเมินการสอนของครูซึ่งมีรายละเอียดการดำเนินกิจกรรมดังนี้

1. ก่อนการสังเกตผู้ร่วมสังเกตชั้นเรียนควรศึกษาแผนการจัดการประสบการณ์ซักถามครูผู้สอนหรือกลุ่มที่เป็นผู้วางแผนการสอนในประเด็นที่สงสัยและศึกษาข้อมูลนักเรียนเช่นนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วม

2. ขณะสังเกตชั้นเรียนมุ่งเน้นการสังเกตการจัดการเรียนการสอนโดยเฉพาะการสังเกตปฏิบัติการหรือพฤติกรรมที่แสดงถึงกระบวนการคิดและการเรียนรู้ของนักเรียนผู้สังเกตไม่ควรให้ความช่วยเหลือหรือแทรกแซงการทำกิจกรรมของนักเรียนเพราะจะเป็นการก้าวกายการเรียนรู้ตามธรรมชาติและควรสังเกตในประเด็นของการจัดการเรียนการสอนที่สามารถปรับปรุงแก้ไขได้ไม่ใช่ลักษณะตามธรรมชาติของครูหรือนักเรียนที่ไม่สามารถแก้ไขได้อย่างทันท่วงทีโดยบันทึกประเด็นที่สังเกตได้ลงในสมุดบันทึกหรือในแบบสังเกตตามลำดับเหตุการณ์หรือตามประเด็นต่างๆ ซึ่งประเด็นในการสังเกตมี 6 ประเด็นหลักเรียงลำดับตามความสำคัญดังนี้

2.1 พฤติกรรมที่แสดงถึงการคิดและการเรียนรู้ของนักเรียนโดยเฉพาะอย่างยิ่งที่แสดงถึงความรู้ความคิดความเข้าใจที่ไม่ถูกต้องหรือผิดพลาดและข้อมูลเกี่ยวกับการเรียนรู้ทางวิชาการแรงจูงใจเจตคติหรือพฤติกรรมทางสังคมของนักเรียน

2.2 ความเหมาะสมของลำดับขั้นตอนกิจกรรมวิธีการสอนหรือเทคนิคการสอนต่างๆที่นำมาใช้

2.3 คำถามคำสั่งคำอธิบายการตอบสนองหรือการใช้สื่อของครู

2.4 ความถูกต้องเหมาะสมและมีประสิทธิภาพสื่อการเรียนการสอน

2.5 บรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่มีผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียน

2.6 ประเด็นสำคัญที่สนใจเช่นจุดเด่นหรือปัญหาอุปสรรคสำคัญที่มีผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียนซึ่งเห็นได้อย่างชัดเจน

3. หลังการสังเกตตรวจสอบประเด็นที่ได้บันทึกไว้ว่าครบถ้วนถูกต้องหรือไม่และอาจใช้การสัมภาษณ์นักเรียนเป็นรายบุคคลภายหลังการสอนหรือการศึกษาผลงานของนักเรียนเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเพิ่มเติมได้ชั้นการสอนและการสังเกตนี้เป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญยิ่งเพราะเป็นศูนย์รวมของการนำความคิดของกลุ่มสู่การปฏิบัติจริงในชั้นเรียนและเป็นจุดร่วมของปฏิสัมพันธ์ของบุคคลที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายทั้งผู้เรียนและผู้รู้ซึ่งเป็นขั้นตอนที่จำเป็นต้องมีการระดมการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายและข้อมูลที่ได้ในขั้นตอนนี้จะเชื่อมโยงไปสู่การอภิปรายสะท้อนความคิดแม้ว่ากิจกรรมในขั้นตอนนี้จะให้ความสำคัญกับการสังเกตนักเรียนโดยตรงในชั้นเรียนแต่นอกเหนือจากการสังเกตแล้วครูสามารถใช้วิธีการอื่นๆเพิ่มเติมในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักเรียนได้เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วนและเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้มากที่สุด

ขั้นที่ 6 การร่วมกันสะท้อนผลและปรับปรุงแก้ไข

การดำเนินงานในขั้นตอนนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้กลุ่มได้อภิปรายสะท้อนความคิดหรือตั้งคำถามเพื่อให้ได้คำตอบที่นำไปสู่การปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้ดียิ่งขึ้นซึ่งมีรายละเอียดการดำเนินกิจกรรมดังนี้

1. กลุ่มครูให้ผลสะท้อน (reflection) และอภิปราย(discussion) ร่วมกันจากข้อมูลที่ได้จากการสังเกตหรือจากหลักฐานที่เก็บรวบรวมได้จากการสังเกตชั้นเรียนซึ่งครูผู้สอนเป็นผู้เริ่มต้นการอภิปรายก่อนโดยการอภิปรายมุ่งประเด็นว่า ดังนี้ 1) การจัดประสบการณ์ในครั้งนี้การจัดกิจกรรมประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์หรือไม่ กิจกรรมใดที่ประทับใจ และกิจกรรมใดไม่ตรงกับจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ 2) ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นในการจัดประสบการณ์และอภิปรายถึงแนวทางการแก้ไขปัญหาดังกล่าวเพื่อนำไปสู่การจัดประสบการณ์ที่ดีกว่า การอภิปรายเพื่อการพัฒนามุ่งเน้นการอภิปรายเพื่อให้ได้ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะที่นำไปสู่การปรับปรุงการจัดประสบการณ์มากกว่าให้ความสำคัญกับการอภิปรายแต่เพียงลักษณะของสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นหรืออภิปรายโดยมุ่งประเด็นที่ครูผู้สอนบทรเรียนนั้นๆ เพราะสมาชิกทุกคนต้องรับผิดชอบร่วมกัน ในผลที่เกิดขึ้นเนื่องจากการวางแผนการสอนการสร้างสื่อการเรียนการสอนและการกำหนดตัวครูผู้สอนเป็นผลจากการตัดสินใจร่วมกันของสมาชิกทุกคน นอกจากนี้ควรอภิปรายสะท้อนความคิดว่าครูได้เรียนรู้อะไรจากการดำเนินงานในชั้นเรียน ส่วนขั้นตอนในการอภิปรายดำเนินการควรเริ่มต้นด้วยการกล่าวถึงจุดเด่นหรือข้อดีของครูผู้สอนเพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการดำเนินงานและสามารถดำเนินการตามขั้นตอนโดยสงบได้ดังนี้

(1) การให้ผลสะท้อนโดยผู้สอน

(2) การนำเสนอและอภิปรายข้อมูลที่ได้จากชั้นเรียนโดยสมาชิกในกลุ่ม

(3) การอภิปรายของบุคคลภายนอกที่ร่วมสังเกตชั้นเรียน

(4) การอภิปรายโดยทั่วไปเป็นการอภิปรายอย่างอิสระโดยมุ่งประเด็นที่การเรียนรู้และการพัฒนานักเรียน

(5) การอภิปรายถึงประโยชน์หรือข้อเรียนรู้ที่ได้

2. ปรับปรุงแก้ไขแผนการจัดประสบการณ์และเอกสารหรือสื่อประกอบการเรียนการสอนต่างๆเพื่อให้มีคุณภาพที่ดีขึ้นและเพื่อให้สามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนในครั้งต่อไปได้ดีกว่าครั้งที่ผ่านมา การดำเนินงานในขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนที่กลุ่มครูปรับปรุงแก้ไขบทเรียนให้มีความสมบูรณ์เหมาะสมยิ่งขึ้นตามข้อเสนอแนะที่ได้จากการอภิปรายสะท้อนผลการปฏิบัติงานร่วมแก้ไขโดยอาจเป็นการปรับปรุงแก้ไขบทเรียนในส่วนของขั้นตอนของกิจกรรมการเรียนการสอนรายละเอียดในแต่ละกิจกรรมคำถามที่ใช้สื่อการเรียนการสอนหรือปรับปรุงแก้ไขในประเด็นอื่นๆทั้งนี้เพื่อให้ได้บทเรียนที่ดีและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

แนวคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

1) ก่อนมีความคิดเห็นอย่างไรต่อวิธีการทำงานหรือขั้นตอนในการทำงานตามกระบวนการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

2) มีขั้นตอนกิจกรรมหรือจุดใดของกระบวนการใดที่พึงพอใจและไม่พึงพอใจ เพราะเหตุใด

3) ขั้นตอนใดของกระบวนการที่ตนคิดว่าเกิดปัญหาและเป็นอุปสรรคสำหรับท่านมากที่สุด

4) ท่านมีปัญหาลักษณะความคับข้องใจเกี่ยวกับการทำงานตามกระบวนการหรือไม่อะไรคือปัญหาอุปสรรคสำคัญในการทำงานและท่านคิดว่าควรแก้ปัญหาได้อย่างไร

5) ท่านคิดว่าการทำงานตามกระบวนการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพด้วยนี้มีจุดเด่นอย่างไรมีจุดด้อยหรือข้อเสียอย่างไรมีสถานการณ์หรือเหตุการณ์ใดที่ตนรู้สึกประทับใจจากการดำเนินงานในครั้งนี้อย่างไรทั้งในด้านบวกและด้านลบ เพื่อให้การทำงานตามกระบวนการนี้ดียิ่งขึ้นท่านคิดว่าควรเพิ่มหรือลดอะไรในกิจกรรมหรือขั้นตอนใด โปรดให้ข้อเสนอแนะ

8) ท่านคิดว่าอะไรคือปัจจัยที่ส่งเสริมหรือสนับสนุนให้การทำงานตามกระบวนการนี้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

9) ท่านคิดว่าจากการทำงานตามกระบวนการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สิ่งใดคือสิ่งที่ติดตัวท่านไปตลอดในระยะยาว

10) ถ้าไม่มีผู้วิจัยร่วมในงานนี้แล้วท่านคิดว่าจะยังคงดำเนินงานตามกระบวนการศึกษาด้านบทเรียนหรือไม่เพราะเหตุใดในกรณีที่ยังไม่แน่ใจมีเงื่อนไขใดที่จะสนับสนุนให้ท่านดำเนินการต่อไปได้

11) ถ้าท่านต้องเป็นผู้เริ่มดำเนินการครั้งนี้แทนผู้วิจัยก่อนจะเริ่มอย่างไรท่านคิดว่าสิ่งใดคือ

สิ่งสำคัญในการริมนจะมีขั้นตอนในการดำเนินการอย่างไรหรือกิจกรรมใดเป็นพิเศษเพราะเหตุใด

12) ท่านมีเรื่องอื่นใดที่ต้องการแสดงความคิดเห็นหรือให้ข้อเสนอแนะแก่ผู้วิจัยอีกหรือไม่

แบบประเมินหน่วยการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้.....หน่วยที่ชื่อหน่วยการเรียนรู้.....

รายวิชา.....ชั้น.....เวลา..... ชั่วโมง ครูผู้สอน.....

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความเหมาะสมที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

5 หมายถึง เหมาะสมมากที่สุด	4 หมายถึง เหมาะสมมาก
3 หมายถึง เหมาะสมปานกลาง	2 หมายถึง เหมาะสมน้อย
1 หมายถึง เหมาะสมน้อยที่สุด	

รายการ	ความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
1. ชื่อหน่วยฯ กะทัดรัด ชัดเจน ครอบคลุมเนื้อหาสาระ น่าสนใจ					
2. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด/ผลการเรียนรู้มีความเชื่อมโยงกัน					
3. ความสอดคล้องของสาระสำคัญกับมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด/ผลการเรียนรู้					
4. ความครอบคลุมของสาระสำคัญกับตัวชี้วัดทั้งหมดของหน่วยฯ					
5. กำหนดเวลา มีความเหมาะสมกับกิจกรรมและสามารถนำไปปฏิบัติจริง					
6. ความเหมาะสมของผลงาน/ชิ้นงาน/ภาระงานเพื่อการประเมินผลการเรียนรู้รวบยอดของหน่วยฯ					
7. กิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดหรือผลการเรียนรู้ และสาระการเรียนรู้					
8. กิจกรรมการเรียนรู้ สามารถทำให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ/กระบวนการและคุณลักษณะครบตามตัวชี้วัดของหน่วยฯ และเน้นสมรรถนะสำคัญที่หลักสูตรแกนกลางฯ กำหนด					
9. ความเหมาะสมของสื่อ อุปกรณ์ และแหล่งการเรียนรู้					
10. ความเหมาะสมของวิธีการวัด และประเมินผลการเรียนรู้					
11. ความเหมาะสมของเครื่องมือวัด และประเมินผลการเรียนรู้					
12. หน่วยการเรียนรู้สามารถนำไปจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนได้จริง					
รวม					
รวมคะแนน					
ระดับคุณภาพ					

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพของหน่วยการเรียนรู้

- 54-60 คะแนน ระดับคุณภาพ ดีมาก
- 42-53 คะแนน ระดับคุณภาพ ดี
- 30-41 คะแนน ระดับคุณภาพ ปานกลาง
- 18-19 คะแนน ระดับคุณภาพ พอใช้
- 12-17 คะแนน ระดับคุณภาพ ปรับปรุง

* * ผู้เชี่ยวชาญประเมินครูผู้สอน

แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้

รายวิชา รหัสวิชา จำนวน ชั่วโมง/สัปดาห์

ภาคเรียนที่...../..... ชั้นมัธยมศึกษาปีที่.....

ผู้สอน.....

ที่	รายการ	ระดับคุณภาพ				
		5	4	3	2	1
1	แผนการจัดการเรียนรู้สอดคล้องสัมพันธ์กับหน่วยการเรียนรู้ที่กำหนดไว้					
2	แผนการจัดการเรียนรู้มีองค์ประกอบสำคัญครบถ้วนสัมพันธ์กัน					
3	สาระสำคัญมีความสอดคล้องของกับมาตรฐานการเรียนรู้หรือตัวชี้วัดหรือผลการเรียนรู้					
4	จุดประสงค์การเรียนรู้พัฒนานักเรียนด้านความรู้ ทักษะกระบวนการ สมรรถนะของผู้เรียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์					
5	กิจกรรมการเรียนรู้มีลำดับขั้นตอนเหมาะสมและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ					
6	มีการใช้เทคนิค กระบวนการที่หลากหลายที่สร้างความสนใจในการนำเข้าสู่ กระบวนการเรียนรู้					
7	มีเทคนิคการสอนเหมาะสมกับเนื้อหาและสภาพแวดล้อม					
8	กิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน					
9	กิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมกระบวนการคิด การเสาะแสวงหาความรู้ของ นักเรียน					
10	มีการใช้สื่อหลากหลาย/สื่อ ICT ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้					
11	มีการ ใช้แหล่งเรียนรู้ และภูมิปัญญาในการจัดกิจกรรม					
12	การวัดผลและประเมินผลสอดคล้องกับตัวชี้วัด ผลการเรียนรู้					
13	มีวิธีการวัดผลและประเมินผลที่หลากหลาย					
14	มีวิธีวัด เกณฑ์การวัด และเครื่องมือวัดชัดเจน					
15	นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผล					
รวม						
สรุประดับคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้						

ระดับคุณภาพ 5 = ดีมาก 4 = ดี 3 = พอใช้ 2 = ควรปรับปรุง 1 = ไม่ผ่านเกณฑ์
หมายเหตุ ใช้ Mode ในการตัดสินคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้
เกณฑ์การตัดสิน ต้องได้ระดับ 3 ขึ้นไป

ข้อคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ

.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
 (.....)
/...../.....

ลงชื่อ.....ผู้รับการประเมิน
 (.....)
/...../.....

ลงชื่อ.....
 (.....)
หัวหน้ากลุ่มสาระฯ
/...../.....

ลงชื่อ.....
 (.....)
รองผู้อำนวยการกลุ่มงานบริหารวิชาการ
/...../.....

แบบสังเกตการสอน

ชื่อแผนการสอน/แบบฝึกปฏิบัติ.....

ชื่อ Model Teacher สอน/ฝึกปฏิบัติ.....

สถานที่สอน/ฝึกปฏิบัติ.....

วันที่สังเกตการสอน/ฝึก/กิจกรรม.....เวลา.....จำนวน.....ชั่วโมง

รายการสังเกตการสอน/การฝึก/จัดกิจกรรม	ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ
1. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้/ผลการเรียนรู้ ให้นักเรียนทราบก่อนเรียน		
2. สร้างบรรยากาศการเรียนรู้ นำเข้าสู่บทเรียนน่าสนใจ		
3. จัดกิจกรรมแบบ Active Learning รูปแบบ.....		
4. มีการปรับเปลี่ยนกิจกรรมจากแผนการสอนตามความเหมาะสม		
5. ใช้สื่อ เทคโนโลยี และนวัตกรรมในการพัฒนาการเรียนการสอน		
6. เปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นและมีส่วนร่วมในการเรียนรู้		
7. มีกิจกรรมที่หลากหลายเพื่อช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้		
8. กิจกรรมเน้นให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ		
9. มีการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง		
10. ดูแลเอาใจใส่นักเรียนอย่างทั่วถึง		
11. นักเรียนมีความตั้งใจ มีความสุขและกระตือรือร้นและมีส่วนร่วมในการเรียนรู้		
12. นักเรียนมีทำงานร่วมกันและมีผลงานเป็นรูปธรรม		
13. นักเรียนได้สะท้อนความคิดและแบ่งปันประสบการณ์		

จุดเด่น
.....
.....
.....

จุดควรพัฒนา
.....
.....
.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

ลงชื่อ.....